

आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

सिलिचोड गाउँपालिका
गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय
ताम्कु, संखुवासभा
प्रदेश नं १, नेपाल

खण्ड एक परिचय

१.१ स्थानीय तहको संक्षिप्त परिचय

नेपालको संविधान अनुसार पूर्वाञ्चल विकासक्षेत्र अन्तर्गत कोशी अञ्चलको संखुवासभा जिल्लाका सुदुर उत्तरका साविक सिसुवाखोला, वाला, माडतेवा, ताम्कु र याफु गा.वि.स.हरूको संयोजन भई प्रदेश नं १ अन्तर्गतका स्थानीय तहहरू मध्ये एक हो सिलिचोड गाउँपालिका । भौगोलिक रूपमा विकट भएतापनि सामाजिक सांस्कृतिक रहनसहनले भरिपूर्ण यस गाउँपालिका वातावरणीय दृष्टिकोणले बसोवासको लागि उत्कृष्ट रहेको छ । यस क्षेत्रमा पर्ने रमणीय सिलिचोड हिमालको नामवाट यस गाउँपालिकाको नाम सिलिचोड रहन गएको हो ।

१.१.१ सिलिचोड गाउँपालिकाको राजनैतिक विभाजन

प्रदेश : १ नं

जिल्ला : संखुवासभा

गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय : ताम्कु

वडा संख्या : ५

१.१.२ भौगोलिक अवस्था तथा सीमाना

क्षेत्रफल : ५०१.८९ वर्ग कि.मी.

पूर्व : चिचिला र मकालु गाउँपालिका

पश्चिम : सोलुखुम्बु जिल्ला

उत्तर : मकालु गाउँपालिका

दक्षिण : भोजपुर जिल्ला

१.१.३ प्रमुख नदीनाला, हिमाल र विशेष क्षेत्र

यस गाउँपालिकाको दक्षिण सीमानामा अरुण नदि पर्दछ भने मुख्य नदीको रूपमा संखुवा खोला रहेको छ । यसका अलावा शिसुवा र नेवा खोला पनि रहेका छन् । पूर्ण भु-भाग मकालु वरुण राष्ट्रिय निकुञ्जको मध्यवर्ती क्षेत्रमा पर्ने यस गाउँपालिकाको उत्तरी सीमानामा चाम्लाङ्ग, दिग्लिङ्ग, संखुवासीर र नौलेख जस्ता रमणीय हिमालहरू रहेका छन् ।

१.१.४ धर्म, संस्कृति र जातजाति

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हिन्दु, बौद्ध, क्रिस्चियन र किरात धर्मका मानिसहरूको बसोवास रहेको छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दशैं, तिहार, साउने सडक्रान्ति, सन्सारी पूजा, ल्होसार, चाक्चाकुर, उधौली उभौली र आइतवारे पूजा लगायतका चाडपर्वहरू मनाउने गरिन्छ । विविध चाडपर्वहरू यस क्षेत्रको परिचायक भए पनि मुख्य रूपमा कुलुङ, मेवाहाङ्ग, थुलुङ, दुमी, चाम्लिङ्ग, दाछिरिङ्ग, खालिङ राई लगायत सेर्पा, तामाङ, विश्वकर्मा र दमाई जातिहरूको बाहुल्यता रहेको छ । यस क्षेत्रमा क्षेत्री र ब्रह्मण जातिहरू भने नगन्यरूपमा रहेका छन् ।

१.२ विद्यमान अवस्थाको समीक्षा

१.२.१ सवल पक्ष

सिलिचोड गाउँपालिका संखुवासभा जिल्लाको आर्थिक सम्बृद्धि बोकेको सम्भावनायुक्त गाउँपालिका मध्ये एक हो । यस क्षेत्रको जडीबुटी तथा वन पैदावारको संकलन र प्रसोधन गरी प्रसस्त मात्रामा आय आर्जन गर्न सकिने अवस्था रहेको छ । भौगोलिक विकटता यसको पर्याय रहेतापनि देहायका सवलपक्षहरू रहेका छन् ।

- जुजारु र युवा प्रतिनिधिको उपस्थिति ।
- दक्ष र प्रविधि मैत्री कार्यवातावरण ।
- पर्याप्त जलस्रोत ।
- जैविक विविधता ।
- पर्या-पर्यटनको संभावना ।
- पूर्वाधार विकासमा तिब्रता ।
- राजनीतिक सहमति र प्रतिबद्धता ।
- विकासमा जनचासो अभिवृद्धि ।
- कृषि तथा वनजन्य उत्पादन र प्रसोधन एवं बजार विस्तारको सम्भावना ।
- साभेदारी संस्था, विषयगत निकायहरू बीच सहकार्य र साभेदारीताको विकास ।

१.२.२ कमजोर पक्ष

भौगोलिक विकटताका कारण यो क्षेत्र सडक पूर्वाधारको राष्ट्रिय सञ्जालमा जोडिन सकेको छैन । विकासका पूर्वाधारहरूको यथेष्ट मात्रामा विकास तथा विस्तार गर्न सकिएको छैन । शैक्षिक अवस्था राष्ट्रिय स्तरभन्दा अझैपनि न्युन रहेको छ । विद्यालय छाड्ने, अनुपस्थित हुने र कक्षा दोहोर्न्याउने विद्यार्थीहरूको संख्या बढ्दो रहेको छ । स्वास्थ्यकर्मी, स्वास्थ्य संस्थाहरूको गुणस्तर वृद्धि गर्न नसकिएको कारण प्रभाकारी सेवाको प्रत्याभूत गर्न सकिएको छैन । भौगोलिक अवस्थिति र हावापानी अनुकूलन कृषि कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउन सकिएको छैन । पर्यटन प्रवर्द्धन गरी रोजगारमूलक व्यवसायलाई अंगिकार गर्न सकिएको छैन । वातावरण संरक्षण, जलवायु अनुकूलनका कार्यक्रम र विपद व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन सकिएको छैन । साथै यस क्षेत्रको केन्द्रसंगको पहुँच पनि कम रहनु अर्को कमजोरी रहेको छ ।

१.२.३ अवसर

सिलिचोड गाउँपालिका खुड्सी मन्दिर, न्यु रीरी पोखरी, नील गुफा, खेम्पालुङ गुफा, गोविता धाम लगायतका धार्मिक क्षेत्र तथा कालपोखरी, एक्ले पोखरी, तिन पोखरी, वावाप्ती पोखरी, हाँडी पोखरी, सोह्रसय साल्पा धाम, नागीटार जस्ता क्षेत्रलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न सकिने अवसर प्राप्त भएको छ । रुद्राक्ष, अलैची, सुन्तला, चिराईतो, यार्चागुम्वा, सतुवा, पाखनवेद, ठुलो ओखती, अल्लो, अदुवा, अम्लिसो, लोक्ता, अर्गेली, लप्सी, कुरीलो, मजिटो, इन्द्रेणी, चाँबो र पिप्ला खेतीलाई व्यवसायिक गरी आय आर्जन गर्न सक्ने अवसर रहेको छ । दुर्लभ वन्यजन्तु जस्तै काडेभ्याकुरको संरक्षण तथा रेडपाण्डा, हीमाली भालुको संरक्षण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न सक्ने अवसर रहेको छ ।

१.२.४ चुनौती

करीव दुई दशकको अवधि पश्चात यस गाउँपालिकाले जनप्रतिनिधि विहिन अवस्था पार गरेको छ । यसर्थ अनगिन्ती सम्बाहकहरूको उदय हुनु स्वभाविक पनि हो । यद्यपी विगतमा जनप्रतिनिधि विहिन राज्य व्यवस्थाले सृजना गरेको जनता र राज्य विचको दुरी कम गर्न विविध चुनौतीहरू रहेका छन् ।

- न्यून पूर्वाधार विकास (यातायात, विद्युत, भवन, भोलुङ्गे/सडक पुल आदी)
- न्यून कृषि उत्पादन र कृषिमा परनिर्भरता तथा निर्वाहमूखि कृषि प्रणाली
- दक्ष जनशक्तिको अभाव ।
- गरिवी तथा न्यून शाक्षरता दर ।
- मौसम परिवर्तन ।
- भौगोलिक विकटता वा विषमता ।
- जनश्रमदान जुटाउने परिपाटिमा कमी ।
- विकासमा अपनत्व तथा समुहिक भावनाको विकास हुन नसक्नु ।

१.३ वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमाका लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति :

नेपालको संविधान अनुरूप स्थानीय तहको स्थापना पश्चात विकेन्द्रिकरणको भावना अनुरूप गाउँपालिकामा जनताको चाहना र माग अनुरूपका योजनाहरू छनौट गर्न सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रियालाई अवलम्बन गरिएको । नेपाल सरकारबाट यस आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ का लागि प्राप्त भएको बजेट शिलिङ्ग तथा राजस्व परामर्श समितिको बैठकबाट भएको सिफारिस अनुसार आन्तरिक रूपमा संकलन हुने राजस्वलाई नै आधार मानी टोल र वडा स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिएको । योजना तर्जुमामा राजनीतिक दलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, विषयगत सरकारी कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, गैसस एवं सामाजिक संघसस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरू, लक्षितवर्गका प्रतिनिधिहरू सँग मिति २०७४।०६।०१ गते बृहत्त रूपमा वडा स्तरीय छलफल गरी सोही दिन बसेको वडा परिषदबाट सर्वसम्मत रूपमा पारित योजना तथा आयोजनालाई मुख्य प्राथमिकतामा राखिएको । वडा स्तरीय योजनातर्जुमा बैठक सम्पन्न भएपछि एकिकृत योजना तर्जुमा गर्न गाउँ कार्यपालिकाको बैठक आजै गाउँ पालिकाको हलमा बसी सबै वडाहरूबाट प्राप्त वडा स्तरीय योजना/कार्यक्रमहरू आवश्यकता अनुसार संशोधन, थपघट र प्राथमिकिकरण गरी आजै बस्ने गाउँसभाको बैठकमा सार्वजनिक गर्ने निर्णय गरिएको ।

यस गाउँपालिकाका विभिन्न सदस्यहरू रहेका विषयगत समितिहरूबाट प्राप्त राय र परामर्शलाई बजेट, नीति तथा कार्यक्रममा समावेश गरिएको ।

१.४ आयोजना प्राथमिकिकरणका आधारहरू

आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ का लागि विभिन्न आयोजनाहरूको प्राथमिकिकरण गर्दा देहायका विषयहरूलाई आधारको रूपमा प्रयोग गरिएको छ :

- आर्थिक विकास र गरीबी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुऱ्याउने ।
- उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने ।
- राजस्व परिचालनमा योगदान पुऱ्याउने ।

- सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुऱ्याउने ।
- स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागिता अभिवृद्धि गर्ने ।
- लैंगिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि हुने ।
- दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापनमा योगदान पुऱ्याउने ।
- समुदायलाई विपद तथा जलवायु परिवर्तन तर्फ उत्थानशील बनाउने ।
- स्थान विशेषको संस्कृति र पहिचान प्रवर्द्धन गर्ने ।
- स्थानीय तहले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरु ।

खण्ड – दुई

चालु आ. व २०७३/०७४ को समीक्षा

यस गाउँपालिका अर्न्तगत साविक गाउँ विकास समितिहरुबाट सम्पन्न भएका आयोजना तथा योजनाहरुको विवरण यस प्रकार रहेको छ ।

वडा नं. १ सिसुवाखोलामा सम्पन्न भएका योजना तथा कार्यक्रहरु :

- हेलुवावेसी सिसुवाटार सडकको दुडमा खण्डमा मोटरबाटो ट्रयाक ओपन योजना ।
- चटेकमा लघुजलविद्युत निर्माण योजना (क्रमागत)
- रेम पर्यटकीय पद मार्ग निर्माण योजना
- गोगने बाही पिडीत गोरेटोबाटो तथा खानेपानी निर्माण योजना ।
- श्री भिमसेन नि.मा.वि खानेपानी मर्मत योजना ।
- तेन्द्रोड खानेपानी मर्मत योजना ।

वडा नं. २ बालामा सम्पन्न भएका योजना तथा कार्यक्रहरु :

- हेलुवावेसी सिसुवाटार सडकको दुडमा खण्डमा मोटरबाटो ट्रयाक ओपन योजना ।
- वेस्कु तेयुडवेसी सिंचाई निर्माण योजना ।
- साविक बाला ८ र ९ विद्युत विस्तार तार खरिद योजना ।
- कोलोला खानेपानी मर्मत योजना ।
- यास्वा खानेपानी मर्मत योजना ।

वडा नं. ३ ताम्कुमा सम्पन्न भएका योजना तथा कार्यक्रहरु :

- सल्लेरी ताम्कु सडक मोटरबाटो ट्रयाक ओपन योजना ।
- खड्लुवाखोला लघुजल विद्युत विस्तार योजना ।
- होबोला खानेपानी निर्माण योजना ।
- सिभा सामुदायिक भवन निर्माण योजना ।
- वडा कार्यालय जग्गा व्यवस्थापन ।
- पुर्नवास नागिटार बालमैत्री गोरेटो बाटो निर्माण योजना ।
- खावेवा बालमैत्री गोरेटो बाटो निर्माण योजना ।

वडा नं. ४ माड्तेवामा सम्पन्न भएका योजना तथा कार्यक्रहरु :

- सल्लेरी माड्तेवा सडक मोटरबाटो ट्रयाक ओपन योजना ।
- सामुदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण योजना ।

- महिला सहकारी भवन घडरी सम्याउने र हुंगा, काठ संकलन योजना ।
- अमाले खानेपानी मर्मत योजना ।
- साल्याधाम संरक्षण कार्यक्रम ।
- छिड्खा गोरेटो बाटो निर्माण तथा मर्मत योजना ।
- लालिगुरास सामुदायिक भवन छाना निर्माण योजना ।

वडा नं. ५ याफुमा सम्पन्न भएका योजना तथा कार्यक्रमहरू :

- माहेश्वरी मा.वि. ठेस देवल तथा छाना निर्माण योजना ।
- गोडथला पानी घट्टा निर्माण योजना ।
- फुप्याम सिंचाई मर्मत योजना ।
- सहकारी भवन भुई ढलान योजना ।
- निबुडमा गोरेटो बाटो मर्मत योजना ।
- हिमालफेदी प्रा.वि. ठेस डेवल निर्माण योजना ।

२.२ विषयगत निकायहरू स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनुपूर्व सम्पन्न कार्यक्रमहरूको समीक्षा

आ.व. २०७३/०७४ मा यस सिलिचोड गाउँपालिका अन्तर्गत कृषि कार्यालय मार्फत सम्पन्न भएका कृषिका कार्यक्रमहरू :

१. गरिवी निवारण अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू :

- तरकारी मिनिक्किट वितरण
- अदुवाको बिउ वितरण
- करेसावारी सिंचाई कार्यक्रम १० सेट वितरण गरियो ।
- टमाटरको बिउ वितरण

२. अन्य कार्यक्रमहरू :

- बालामा जिल्ला स्तरिय कृषक तालिम संचालन
- घुम्तिस्थलगत कृषक तालिम संचालन (बाला,माडतेवा,याफु,ताम्कु)
- प्लाष्टिक टनेल वितरण-२ सेट (माडतेवा)
- च्याउको बिउ वितरण-३० पोका (याफु)
- सुन्तला-४०,कागती-२० वटा विरुवा वितरण - (याफु)
- अलैचीको लागी जैविक विषादी वितरण कार्यक्रम -९ जनालाई (बाला,ताम्कु,माडतेवा)
- युवा लक्षित कार्यक्रम (माडतेवाका कृषक श्री नन्द बहादुर राई)ले प्राप्त गर्नु भयो ।
- तरकारी मिनिक्किट वितरण आदी कार्यक्रम संचालन गरिएका थिए ।

सिलिचोड गाउँपालिका अन्तर्गत पशु सेवा केन्द्र ताम्कुको आ.व.०७३/७४ मा तपशिल बमोजिमको कार्यक्रम सन्चालन तथा सम्पन्न भएका छन ।

१. पकेट प्याकेज कार्यक्रम:-

पकेट प्याकेज कार्यक्रम अन्तर्गत पशु सेवा केन्द्र ताम्कु मार्फत सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं.१, बेसिन्दा, सिलिचोड गाउँपालिकाको वडा नं.२, को कङ्थुलामा बाखा पकेट प्याकेज तथा सिलिचोड गाउँपालिका-३, सिभामा बंगुर पकेट प्याकेज कार्यक्रम सन्चालन ।

२. पशु सेवा प्रसार:-

पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम अन्तर्गत ग्रामिण स्तर १ दिने पशु पालन ४ पटक, जुनोटिक रोग बारे विद्यालय शिक्षा कार्यक्रम, जुनोटिक रोग बारे फ्लेक्सबोर्ड तयारी ।

३. रोग निरोधक पशु खोप सन्चालन:-

भ्यागुते र चर्चरे रोगबाट पशुलाई बचाउनको लागि ५०० वटा पशुहरुमा खोप सन्चालन गरेको ।

४. युवा लक्षित स्वरोजगार कार्यक्रम:-

युवा लक्षित स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं.२, कङ्थुला अवस्थित प्रवेश बंगुर पालन फर्मका सञ्चालक बंगुर पालन व्यावसायी श्री प्रवेश कुमार राईलाई बंगुर पालन सम्बन्धी अनुदान सहयोग ।

५. भुकम्प प्रभावित राहत सहयोग:-

२०७२ साल वैशाख १२ गतेको भुकम्पबाट प्रभावित कृषकहरु मध्ये ४ घर परिवारका कृषकहरुलाई कुखुरा खोर निर्माण अनुदान, ६ घर परिवारका कृषकहरुलाई गाई/भैसी गोठ निर्माण अनुदान, १२ घर परिवार कृषकहरुलाई उच्च प्रजनन दरको बोका वितरण तथा खोर निर्माण अनुदान र ३२ घर परिवारका लागि उच्च दरको बंगुर पाठा पाठी वितरण ।

२.३ स्थानीय तह गठन पश्चात सम्पन्न कार्यक्रमहरुको समीक्षा

स्थानीय तहको गठन पश्चात नवगठित स्थानीय तहमा विनियोजन भएको पहिलो चरणको ३२ लाख रुपैयाबाट स्थानीय तहको पूर्वाधार निर्माण अर्न्तगत साविक गाउँविकास समितिको भवन मर्मत सम्भार, कार्यालयका सामानहरु फर्निचर तथा फिक्चर्स, मेसिनरी औजार तथा सवारी साधन खरीद गर्ने कार्य सम्पन्न भईसकेको छ ।

२.४ गैर सरकारी संघसस्थाबाट सम्पन्न कार्यक्रमको समीक्षा

यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विभिन्न गैर सरकारी संघ संस्थाका कार्यक्रमहरु विगत आर्थिक वर्षमा सञ्चालन भएर सम्पन्न भएका छन् । सिलिचोड क्लव समाज विकास केन्द्र अर्न्तगत सुआहारा गैर सरकारी संस्थाबाट स्वास्थ्यसम्बन्धि सचेतनामूलक कार्यक्रमहरु सम्पन्न भएका छन् । एच. एन. एफ. एफ संस्थाबाट भौतिक पूर्वाधार विकास कार्यक्रम र अल्लो उत्पादन तथा बुनाकार सम्बन्धी तालिमहरु सञ्चालन भईरहेका छन् । यस आर्थिक वर्षमा पनि विभिन्न गैरसरकारी संस्थाहरुले गाउँ कार्यपालिकाको प्रत्यक्ष समन्वय र नियमनबाट विभिन्न कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने छन् ।

आर्थिक वर्ष २०७३/०७४ मा यस सिलिचोड गाउँपालिका अन्तर्गत रहेका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरुमार्फत जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालयको मातहतमा सञ्चालन तथा सम्पन्न भएका विभिन्न कार्यक्रमहरु यस प्रकार रहेका छन् ।

१. पूर्ण खोप सुनिश्चितताकालागिनियमितखोप कार्यक्रम हरेक वडामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरुमार्फत प्रभावकारीरूपमा सञ्चालन ,

२. खोप सेवा बाट छुटेका बच्चाहरुको पहिचानका लागि स्वास्थ्यकर्मी र महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरुको संयुक्त प्रयासमा घरघुरी सर्वेक्षण गरि तथ्याङ्क सङ्कलन गर्नका साथै यस तथ्याङ्कको विश्लेषणात्मक वार्षिक समीक्षा तथा योजना तर्जुमा ,

३ विभिन्न खोपकेन्द्रहरुमा गाउँघर क्लिनिक कार्यक्रम सञ्चालन गरी सामान्य औषधिउपचार,मातृशिशु सेवा साथै परिवार नियोजन सेवाप्रदान,

- ४ छ महिना देखि २३ महिना सम्मका बालबालिकाहरूलाई कार्तिक र बैसाख महिनामा भिटामिन ए र जुकाको औषधि वितरण,
- ५.पोषण संबन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका साथै स्वास्थ्य संस्था र महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरू मार्फत ६ महिना देखि २३ महिना सम्मका बालबालिकाहरूलाई बालभिट्टा वितरण,
- ६ हरेक स्वास्थ्य संस्थाहरू तथा महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरू मार्फत सुरक्षित मातृत्व सेवा प्रदान ,
७. मातृ शिशु मृत्यू दरलाई घटाउनका लागि गर्भवती महिला समूह गठन गरि सुरक्षित मातृत्व संबन्धी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन ,
८. हरेक स्वास्थ्य संस्थामा प्रोटोकल अनुसार गर्भ जाँच टि डि खोप साथै जुकाको औषधि र आइरन चक्की वितरण ,
- ९.बर्थिङ सेन्टरहरूमा प्रसुति तथा सुत्केरी सेवा प्रदानगर्नका साथै वार्षिक समिक्षा,
- १० हरेक बर्थिङ सेन्टरहरूमा प्रसुति भएका सुत्केरी आमाहरूलाई स्वास्थ्य संस्थामा प्रोटोकल अनुसार गर्भ जाँचका लागि प्रोत्साहन भत्ता साथै यातायात खर्च प्रदान,
- ११ सुत्केरी आमाहरूलाई भिटामिन ए वितरण गर्नका साथै नवशिशुस्याहारका लागि शिक्षा प्रदान ,
- १२ हरेक नवशिशु तथा सुत्केरी आमाहरूलाई न्यानो भोला वितरण,
- १३ विभिन्न किसिमका परिवार नियोजन सेवाप्रदान गर्नका साथै यस संबन्धी वार्षिक समिक्षा तथा योजना तर्जुमा ,
- १४ क्षयरोग परीक्षणका लागि नमूना संकलन गरि जिल्ला पठाउने र पोजिटिभ विरामीहरूलाई औषधि वितरण,
- १५ क्षयरोग नियन्त्रण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि चौमासिक ,अर्धवार्षिक र वार्षिक समिक्षा गोष्ठी सञ्चालन,
- १६ महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविकाहरूको कार्यसम्पादन क्षमतालाई अभिवृद्धि गर्नका लागि चौमासिक गोष्ठी सञ्चालन
- १७ महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका दिवस, एचआइभी ,स्तनपान लगागत विभिन्न दिवसहरू सम्पन्न,
- १८बाह्य खोप केन्द्र भवन निर्माण (सिलिचोड गाउपालिका वार्ड नं. ४ माइतेवा)
- १९ सामूदायिक स्वास्थ्य इकाई भवन निर्माण (सिलिचोड गाउपालिका वार्ड नं४ माइतेवा)

खण्ड- तीन

आ. व. २०७४/०७५ नीति, कार्यक्रम तथा बजेट

३.१ सोच

सिलिचोड गाउँपालिकालाई समृद्ध, सम्मुन्नत र उत्कृष्ट पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा स्थापित गर्ने दीर्घकालीन सोच रहेको छ ।

३.२ लक्ष्य

आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को अन्त्य सम्ममा यस गाउँपालिकाको ५ की.मी मुख्य सडक स्तरोन्ती भएको हुनेछ ।

३.३ उद्देश्य

आर्थिक, सामाजिक र शैक्षिक स्तरमा सुधार भई आम नागरिकको जीवनयापनमा सहजता भएको महसुस गर्नेछन् ।

३.४ अपेक्षित उपलब्धी

- सडक पूर्वाधारमा स्तरोन्ती भएको हुनेछ ।
- विद्युतीय सेवा प्रवाहको थालनी भएको हुनेछ ।
- लघु जलविद्युत उत्पादन तथा विस्तारमा उल्लेखिय प्रगति भएको हुनेछ ।
- कृषि प्रणालीमा सुधार तथा विकास भई व्यवसायमुखी कृषि प्रणालीले प्रत्यक्ष रूपमा आम नागरिक लाभान्वित हुनेछन् ।
- विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना भई विपद व्यवस्थापन पूर्वतयारी कार्यको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिएको हुनेछ ।
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई चुस्त, दुरुस्त, पारदर्शी र जवाफदेहीयुक्त बनाउन सार्वजनिक सुनुवाई तथा गुनासो सुनुवाई संयन्त्रलाई प्रभावकारी बनाईने छ ।
- आधुनिक शिक्षा तथा प्राविधिक शिक्षामा जोड दिने ।

३.५ वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका प्रमुख नीति तथा आधारहरु

३.५.१ समग्र नीति तथा आधारहरु

आदरणीय अध्यक्ष ज्यू, प्रमुख अथिति ज्यू, तथा अथिति ज्यूहरु, हाम्रो निमन्त्रणालाई स्वीकार गरेर यस गाउँसभामा पाल्नु भएका विभिन्न नागरिक समाजका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु, विभिन्न सरकारी तथा गैर सरकारी संस्थाका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु, यस गाउँपालिका क्षेत्रबाट पाल्नु भएका वृद्धिजीवी वर्गहरु, विषयगत कार्यालयका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु, सुरक्षा निकायका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु, विभिन्न सञ्चार माध्यमका प्रमुख तथा प्रतिनिधि ज्यूहरु तथा सम्पूर्ण आमा, बुबा, दाजु भाई, दीदी, बहिनी, तथा सम्पूर्ण सिलिचोड बासीहरु ।

अब म यस गाउँपालिकाको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका समग्र नीति तथा आधारहरुलाई प्रस्तुत गर्न लागि रहेको छु ।

नेपालको संविधान जारी भए पश्चात गठन भएको यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट यस गरिमामय सभामा प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित महसुस गरेको छु । सर्व प्रथम संघीयता र लोकतन्त्रको लागि आफ्नो प्राण उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात तथा अज्ञात शहीदहरु प्रति हार्दिक श्रदाञ्जली व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

अध्यक्ष महोदय,

- नेपालको संविधान जारी भए सँगै लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्था, बहुलवाद, सामाजिक न्याय सहितको समानुपातिक, समावेशी प्रतिनिधिमूलकशासन व्यवस्था, मौलिक अधिकार, नागरिक स्वतन्त्रता, धर्म निरपेक्षता जस्ता महत्वपूर्ण उपलब्धी प्राप्त भएका छन् । संविधानले अंगिकार गरेको विविधता बीचको एकता, सामाजिक सांस्कृतिक ऐक्यवद्धताले नेपालको स्वाभिमानलाई उचो बनाईरहदा यस सिलिचोड गाउँपालिकामा सबै प्रकारका भेदभावको अन्त्य गरी आर्थिक सम्वृद्धि, सामाजिक समानता र सामाजिक न्याय सुनिश्चित गर्ने आधारशीला खडा भएको छ ।
- विगत दुई दशक देखि स्थानीय तह जनप्रतिनिधि विहिन भएको अवस्था अन्त्य भएको छ । अबका दिनहरुमा यस गाउँपालिकाका सर्वसाधारणहरुले अनुभूत गर्ने खालका योजना तर्जुमा गर्ने, स्थानीय योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष नागरिक संलग्नता गराउने, यस क्षेत्रको माटो सुहाउदो विकासका गतिविधिहरु सञ्चालन गरी यस क्षेत्रको गरीबी न्यूनिकरण गर्ने नीति लिईएको छ ।
- यस गाउँपालिकाको मुख्य तथा शाखा सडकहरुको विस्तार तथा स्तरोन्ति गरिने छ ।
- कृषि क्षेत्रलाई स्थानीय उत्पादनको प्रमुख क्षेत्रको रुपमा विकास गरिदै लगिने छ । यस क्षेत्रको चिराईतो, अल्लो, अलैची तथा रुद्राक्षको उत्पादनमा आत्म निर्भर हुने नीति लिईने छ । पशुजन्य उत्पादन कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- स्वच्छ खानेपानीमा नागरिकको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ । प्राथमिकता प्राप्त खानेपानी आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा जोड दिईने छ । खानेपानीको उत्पादन, वितरण तथा उपभोगमा स्थानीय वासी तथा उपभोक्तालाई जिम्मेवार बनाउदै लगिने छ ।
- वातावरण तथा जलवायु मैत्री पूर्वाधार विकासमा जोड दिईने छ । वन क्षेत्रको वैज्ञानिक एवं दिगो व्यवस्थापन गरी आर्थिक रूपले महत्वपूर्ण वनस्पति तथा जडीवुटीको प्रसोधनमा नीजि तथा सामूदायिक संस्थालाई सहभागि गराईने छ ।
- शिक्षा तथा स्वास्थ्य क्षेत्रमा सञ्चालित कार्यक्रमहरुको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिने छ ।
- लैंगिक समानता, महिला सशक्तिकरण, लैंगिक मूल प्रवाहीकरण र महिला सहभागिता वृद्धि गर्ने नीति अंगिकार गरिने छ ।
- सिलिचोड गाउँपालिकाको समृद्धिका लागि विज्ञान तथा प्रविधिको क्षेत्रबाट प्राप्त हुन सक्ने लाभ, अवसर र सम्भावनालाई खोजी गरी यस क्षेत्रको संख्यात्मक तथा गुणात्मक वृद्धि गरिने छ ।
- यस गाउँपालिकाको हित अभिवृद्धि, नागरिकको मौलिक हक र अधिकारको निर्वाध उपयोगको वातावरण सिर्जना गर्नका लागि तद अनुकूलका कार्यक्रम तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ । विकास निर्माण, सम्पदा संरक्षण र विपद् व्यवस्थापनमा सम्वन्धित सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरी जनशक्ति परिचालन गरिने छ ।
- पर्यटन क्षेत्रलाई अर्थतन्त्रको आधारको रुपमा विकास गर्न यस क्षेत्रका धार्मिक तथा पर्यटकीय स्थलहरुको खोज अनुसन्धान गरी आकर्षक पर्यटकीय क्षेत्रको रुपमा विकास गरिने छ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालनमा रहेका र सञ्चालन हुने जलविद्युत आयोजनाहरुलाई सहकारीमा आवद्ध गर्न सिलिचोड गाउँपालिकाबाट शेयर लगानीको वातावरण सिर्जना गर्ने नीति तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सिलिचोड गाउँपालिकाको वित्तीय व्यवस्थापन क्षमता र जवाफदेहीता अधि बढाईने छ ।

३.५.२ क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरू

अध्यक्ष महोदय,

अब म यस सिलिचोड गाउँपालिकाले अवलम्बन गर्ने क्षेत्रगत नीति तथा आधारहरूलाई उल्लेख गर्न चाहान्छु ।

(क) आर्थिक क्षेत्र

बजेट तथा स्रोत परिचालन तथा स्रोतहरूको पहिचान सम्बन्धी नीति

- गाउँपालिको क्षेत्र भित्र करको दायरालाई फराकिलो पार्न एकीकृत सम्पत्ति करका अलवा यस क्षेत्रमा पाईने वन पैदावार तथा जडिवुटीको प्रयोगलाई करको दायरामा ल्याईने छ ।

कृषि विकास सम्बन्धी नीति

- कृषि विकास गुरुयोजना निर्माण गरी रुद्राक्ष तथा अलैचीको गुणस्तर वृद्धि गर्न प्याकेजिङ तथा ग्रेडिङमा जोड दिइने छ ।
- जडिवुटीको व्यवसायिक खेतीको सम्भाव्यता अध्ययन गरी सोही अनुरूपका कार्यक्रम तथा योजनाहरूलाई विशेष प्रोत्साहन दिईनेछ ।
- जैविक मल तथा विषादी रहित उद्योग स्थापना गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

पशुपन्छी विकास सम्बन्धी नीति

- चरन तथा खर्क क्षेत्रको संरक्षण गर्दै व्यवसायिक पशुपन्छी पालनलाई प्रोत्साहन तथा प्राथमिकता दिईने छ । पशु स्वास्थ्य सुनिश्चित गर्न कृषकहरूका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

नागरिकको आय आर्जन सम्बन्धी

- स्वरोजगार कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरी स्थानीय उद्यमशीलतालाई जोड दिने कार्यक्रमलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

(ख) सामाजिक क्षेत्र

(क) आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा कार्यालय

- अनुगमन तथा मुल्याङ्कन कार्यमा सहजताको निम्ति कम्तिमा ३ वटा माध्यमिक विद्यालयहरूमा सिसि टिभि क्यामेराको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- परिक्षणको रूपमा प्राथमिकताका आधारमा कुनै १० वटा विद्यालयहरूमा Electric fingering signature machine को व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सबै माध्यमिक विद्यालयहरूको कम्पाउण्ड काँडेतार बेरा वा पर्खालको व्यवस्थापन गरि सुरक्षा प्रदान गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरमा शिक्षा सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत समय सापेक्षा शिक्षकहरूलाई ICT तालिम प्रदान गरि गुणस्तर वृद्धि गरिनेछ ।
- बालकक्षा संचालन रहेको सबै विद्यालयहरूमा शिशुस्याहार कक्षा व्यवस्थापन गरि प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ । Child Daycare concept मा अनिवार्य खाजाको व्यवस्था अभिभावकबाट गराईनेछ ।
- विद्यालयहरूको भौतिक संरचनाहरू अपाङ्ग तथा बालमैत्री बनाईनेछ ।

- दुई महिनामा एकपटक प्रत्येक विद्यालयहरूमा स्वास्थ्य प्राविधिकहरू पठाएर विधार्थीहरूको स्वास्थ्य परिक्षण तथा स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिको निमित्त शिक्षकहरूको विषयगत सिकाई उपलब्धि कार्य प्रभावकारीताका आधारमा प्रोत्साहित गर्नको निमित्त विद्यालय र शिक्षकलाई सम्मान गरिनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयहरूमा अतिरिक्त कृयाकलाप साप्ताहिक रूपमा अनिवार्य गरिनेछ ।
- प्रत्येक माध्यमिक विद्यालयहरूलाई प्रविधिमैत्रि बनाउनको लागि ईन्टरनेट सुविधामा पहुच पुऱ्याउन पहल गरिनेछ ।
- माध्यमिक विद्यालयमा ईच्छुक विषयको रूपमा कम्प्युटर शिक्षा प्रदान गरिनेछ ।
- प्रत्येक वार्डमा एस ई ई मा उत्कृष्ट अंक प्राप्त गर्ने (छात्र, छात्रा) २ जना विधार्थीहरूलाई सम्मान गरिनेछ । साथै गाउँपालिका तहमा सर्वोत्कृष्ट (छात्र, छात्रा) २ जना सम्मान गरिनेछ । (गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अध्ययन गर्ने विधार्थीलाई मात्र)
- विद्यालय तहमा वाली विज्ञान, लाईभस्टक, सिभिल ईन्जिनियरिङ, स्वास्थ्य विषयमा टि एस एल सि तहको अध्यापन गराउन वडागत रूपमा २ जनाको दरले आंशिक छात्रवृत्तिको व्यवस्था गर्न विभिन्न निकायसँग समन्वय गरिनेछ ।
- सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विधार्थीहरूको अभिभावकहरूलाई ३ महिनाको बिचमा अन्तर्क्रियाको माध्यमबाट पोषण, सिकाईको स्तर, पोषाक, व्यक्तिगत सरसफाई, अनुसासन सम्बन्धि पृष्ठपोषण आदान प्रदान गर्ने कार्य अनिवार्य गरिनेछ ।
- परिक्षणको लागि (ईच्छुक विद्यालयमा) आधारभुत तहमा (बालकक्षा देखि कक्षा ३ सम्म) नेपाली र मातृभाषा बाहेक (कुलुङ, मेवाहाङ, तामाङ, शेर्पा) सबै विषय अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन गराउन पहल गरिनेछ ।
- नमुना विद्यालय छनौट गरेर कम्प्युटर बेश शिक्षा प्रणाली तथा ईलाइब्रेरीको विकास गर्न पहल गरिनेछ ।
- उच्च प्राविधिक शिक्षा हासिल गर्न ईच्छुक विधार्थीलाई मापदण्ड निर्धारण गरेर प्रत्येक वडाबाट २ जना (छात्र, छात्रा) का दरले आंशिक छात्रवृत्ति सहयोग गर्न पहल गरिनेछ ।
- वडागत रूपमा र गाउँपालिका तहमा उत्कृष्ट २ विद्यालयलाई सम्मान गर्ने र कमजोर विद्यालयलाई मापदण्ड तय गरेर निर्धारित प्रतिशत नपुरयाएमा कार्वाहीको भागिदार बनाउने वातावरण सृजना गरिनेछ ।
- वडा तहमा मा. वि. र आधारभुत तहका विषयगत शिक्षक २/२ जना र प्र.अ. एकजनालाई सम्मान गर्ने ।
- विद्यालयको प्रशासक EPM (Education planning management) सम्बन्धि ज्ञान भएको शिक्षकलाई पहिलो प्राथमिकिकरणमा रहने व्यवस्था गरिनेछ ।
- प्रत्येक दिन विधार्थीहरूलाई विषयगत गृहकार्य प्रदान गर्ने र कडाईका साथ अनुगमन गर्ने, गराउने वातावरण सृजना गरिनेछ ।
- वडा तहमा जेहेन्दार, गरीव, अपाङ्ग, दलित तथा सिमान्तकृतलाई प्राविधिक तथा उच्च शिक्षाको निमित्त छात्रवृत्ति कोष स्थापना गर्न पहल गरिनेछ ।
- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न विद्यालय सुधार योजना, शैक्षणिक योजना, वार्षिक कार्ययोजना निर्माणको गुरुयोजना निर्माण गर्न पहल गरिनेछ ।
- महिनामा १ पटक Unit test गरि जसको नतिजा (शैक्षिक उपलब्धि) अभिभावकलाई जानकारी गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।

- शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्नको निमित्त राष्ट्रिय स्तरमा विषयविज्ञ प्रशिक्षकको खोजी, पहल गरि शिक्षकहरूलाई समयसापेक्ष तालिम प्रदान गरिनेछ ।
- विधार्थी संख्या, प्रभाव क्षेत्रको आधारमादरवन्दि तथा करारमा र अल्पकालिन आवश्यकता अनुसारको जनशक्तिको थपघट गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरमा एकवटा प्राविधिक शिक्षालय सञ्चालन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका स्तरमा आवश्यकता अनुसार क्याम्पस स्थापना गरिनेछ ।
- सबै विद्यालयमा बालमैत्री खेलकुद मैदान सहितको गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्नका लागि सहयोग गरिनेछ ।
- प्रोजेक्टर प्रणालीबाट अध्यापन कार्य गरी नमुना विद्यालय स्थापना गरिनेछ ।
- सबै विद्यालयहरूलाई भौतिक संरचना आवश्यकता अनुसार थप गर्दै लगिनेछ ।
- विभिन्न सरकारी तथा गैह्रसरकारी दातृ निकायहरूको पहिचान तथा सहकार्य गरि शैक्षिक सुधारका लागि पहल गरिनेछ ।
- शैक्षिक शत्रुको अन्त्यमा वार्षिक परिक्षा हुनुभन्दा अगावै विषय शिक्षकले अन्तरविद्यालय नमुना कक्षा संचालन अनिवार्य गरिनेछ ।

(ख) खेलकुद तथा अतिरिक्त क्रियाकलाप इकाई

- गाउँपालिका तहमा विद्यालय स्तरिय तथा वडा स्तरिय अतिरिक्त कृयाकलाप सम्बन्धि विभिन्न प्रतियोगितात्मक कार्यक्रमको आयोजना गरि चक्रिय प्रणालीबाट कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका तहमा उत्कृष्ट खेलाडिहरू छनौट गरेर अब्बल तालिमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- वडा तथा गाउँपालिका तहमा अतिरिक्त कृयाकलाप सम्बन्धि प्रतियोगितात्मक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
-

(ग) आधारभूत स्वास्थ्य तथा सरसफाई कार्यालय

यातायातमा पहुच कम, भौगोलिक विकटता संगै छरपष्ट घरधुरी अनि दुरदराज सङ्खुवा सभाको कर्णाली भनेर चिनिने सिलीचोड गाउँपालिका भित्रका समुदायलाई सर्वसुलभ, पहुँचयुक्त अनि गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरि स्वास्थ्य, समृद्धको नमूना गाउँपालिका स्थापित गर्न स्वास्थ्य क्षेत्रमा निम्न नीति तथा कार्यक्रम अवलम्बन गरिनेछ ।

- स्वास्थ्य चौकीमानै ल्याव टेष्ट सम्बन्धि सेवा प्रदान गर्नको निमित्त एक स्वास्थ्य चौकी एक ल्याव असिस्टेण्ट प्राविधिक तथा आवश्यक औजारको व्यवस्थापन गरी स्थानिय स्तरमानै सेवा प्रवाह गर्न पहल गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकीबाट दुरीले टाढा (आधा घण्टा भन्दा बढि टाढा) टोलहरूमा रहेको समुदायहरूलाई मध्यनजर राख्दै महिनामा १ पटक सामुदायिक स्वास्थ्य सिविर र १ पटक गाउँघर क्लिनिक संचालन गरि मातृशिशु, परिवार नियोजन तथा आधारभूत गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरि समुदायलाई प्रत्यक्ष नजिकमा स्वास्थ्य सेवाको अनुभूति गराइनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकीको सेवाक्षेत्र भित्र स्वास्थ्य प्राविधिकहरू प्रत्येक २ महिनामा कम्तिमा एकपटक प्रत्येक घरघरमा गएर संस्थागत प्रसुति सेवा, नवजात शिशु स्याहार, परिवार नियोजन, खोप, पोषण तथा ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम, व्यक्तिगत सरसफाई, शौचालयको प्रयोग, भान्साकोठा सरसफाई, घरआगन सरसफाई, गोठ, खोर व्यवस्थापन, स्तनपान, कुपोषण, बालमृत्यु दर, सुत्केरी तथा गर्भवती महिलाको स्वास्थ्य अवस्था, वातावरण प्रदूषण नियन्त्रण आदि विषयमा स्थलथत अध्ययनको प्रतिवेदन सम्बन्धित प्राविधिकले तय गरेर समितिको बैठकमा प्रस्तुत गर्नका साथै विवरण वडा तथा पालिकामा पठाउने व्यवस्था गरिनेछ ।
- राज्यबाट प्रदान हुने ३५ प्रकारका औषधीहरू व्यवहारिक रुपमा स्वास्थ्य चौकीसम्म नआईरहेको अवस्थालाई मध्यनजर राख्दै उक्त सुविधाको खोजि तथा तदारुकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- यस गाउँपालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित संघसंस्थाहरूलाई मासिक प्रगति प्रतिवेदन बढा हुँदै गाउँपालिकामा पठाउने व्यवस्था गरिनेछ, र उक्त प्रतिवेदनका आधारमा सिकाई उपलब्धि र समस्या पहिचानका सवालमा विश्लेषण गरि पृष्ठपोषण प्रवाह गरिनेछ ।
- स्वास्थ्य चौकीबाट दुरीले टाढा टोल, वस्तीहरूमा रहेको समुदायहरूलाई मध्यनजर राख्दै ३ वटा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईको रूपमा स्थापना गरि आधारभूत गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गरि समुदायलाई प्रत्यक्ष नजिकमा स्वास्थ्य सेवाको अनुभूति गराइनेछ ।
- परिक्षणको रूपमा स्वास्थ्य संस्थाको दैनिक अनुगमन कार्य प्रभावकारिताका लागि प्राथमिकताका आधारमा कुनै ३ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा **Electric fingering signature machine** को व्यवस्थापन गरिनेछ, र मुल्याङ्कनका आधारमा क्रमागत रूपमा बाँकि क्षेत्रहरूमा विस्तार गर्दै लगिनेछ ।
- आपतकालिन स्वास्थ्य विपद व्यवस्थापनको निम्ति प्रत्येक वडामा एक एम्बुलेन्सको व्यवस्थापन गरिनेछ । (यातायातमा पहुँच पछि)
- प्रत्येक वडामा रहेको स्वास्थ्य चौकीमा दरबन्दी अनुसारको कर्मचारीको व्यवस्थापन र आवश्यकता अनुसारको थप स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र स्वास्थ्य चौकीको भौतिक संरचना थप व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईलाई २४ घण्टे बर्थिङ सेन्टरको रूपमा समेत स्थापित गरि मात्र तथा नवशिशु, शिशु मृत्युलाई कम गरिने अवधारणा अवलम्बन गरिनेछ ।
- हरेक स्वास्थ्य चौकीमा इन्टरनेट सहित कम्प्युटरको व्यवस्था गरि स्वास्थ्य सूचना प्रणालीलाई अध्यावधि गरि **web base** लागु गरि तथ्याङ्क संकलन, **HMIS (Health management information system) data entry**, सेवा प्रणालीमा सुधार भई स्वास्थ्य योजनामा सघाउ पुऱ्याइने साथै इ-स्वास्थ्य सेवा जस्तै: टेलीमेडिसिन, इमेडिसिन सेवा प्रदान गर्न पहल गरिनेछ ।
- सबै स्वास्थ्य चौकीको पूर्वाधारमा विकास गरिनेछ, गाउँघर क्लिनिक, बर्थिङ सेन्टर र सामुदायिक स्वास्थ्य इकाईलाई नियमानुसार आवश्यक न्यूनतम पूर्वाधार निर्माण गरिनेछ ।
- समुदायमा सेवारत हरेक टोल टोलका महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको प्रोत्साहनका लागि सेवा सुविधामा समय सापेक्ष थप गरिनेछ ।
- हरेक स्वास्थ्य संस्थाहरूले सरकारबाट प्रदान भएका निःशुल्क औषधि बाहेक आवश्यकतानुसार आफ्नै फार्मसी स्थापना गरि सस्तो र गुणस्तरीय स्वास्थ्य प्रदान गरिनेछ । अस्पताल स्थापना भएसँगै १ जना फर्मासिष्टको व्यवस्था गरिनेछ । कानुनी प्रावधान पुरा गरेका व्यक्ति, स्वास्थ्यकर्मीले औषधी पसल राखेबापत तोकिएको कर गा.पा. मा तिर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।
- सुर्तीजन्य पदार्थको सेवन, बेचबिखनलाई कानुन बमोजिम कडाईका साथ नियन्त्रण तथा नियमन गर्दै लगिनेछ । बेचबिखनमा व्यवस्थापन गरि धुम्रपान, मध्यपानमा कर बृद्धि गरि असुल गरिनेछ ।
- प्रत्येक स्वास्थ्य चौकीको स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिले वार्षिक रूपमा विश्लेषणात्मक वार्षिक प्रगति समीक्षा गहन रूपमा गरि गा.पा. स्वास्थ्य शाखामा पेश गर्ने र समग्र गा.पा. को वार्षिक समीक्षा गर्दै योजना र कार्यक्रमका साथ लक्ष्यमा पुगिनेछ ।
- **Vision 90by 20** को लक्ष्य अनुरूप संस्थागत प्रसुति सेवा, नवजात शिशु स्याहार, परिवार नियोजन, खोप, पोषण तथा ज्येष्ठ नागरिक स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- घरमा प्रसुति शुन्य (**Zero home Delivery**), पूर्ण स्तनपान, पूर्ण सरसफाई, बालविवाह मुक्त र पूर्णखोप युक्त एक नमूना गा.पा. को रूपमा स्थापित गरिनेछ ।

- आयुर्वेद स्वास्थ्य सेवालार्ई आवश्यकतानुसार विस्तार गरि यहाँका जडिबुटीको पहिचान तथा उपयोगका लागि अध्ययन गरिनेछ ।
- परम्परागत उपचार प्रणालीलार्ई त्यसैमा मात्र सीमित नराखेर आफ्नो ऐतिहासिक पहिचानलार्ई कायम राख्दै वैज्ञानिक पद्धतिसंग जोड्नका लागि विभिन्न अभिमुखीकरण संचालन गर्दै लगिनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनका लागि प्रत्येक वडामा वडा अध्यक्षको संयोजकत्वमा एक समिति हुनेछ जसको मातहतमा न्यूनतम १ लाख ५० हजारको एक आकस्मिक कोष बार्षिक रुपमा अनिवार्य विनियोजन गरिनेछ । आगलागी, बाढी पहिरो, चट्याङ, लगायतका प्राकृतिक प्रकोप व्यवस्थापन गर्ने र सो कोष १ वर्षभित्र त्यही प्रयोजनका लागि प्रयोग नभएमा अर्को आ.व. मा पुनः नविकरण गर्दै लगिने र गा.पा. केन्द्रमा तत्कालिन १५ लाख बराबरको आकस्मिक कोष स्थापना गरिनेछ ।
- आमा सुरक्षालार्ई प्रभावकारी बनाउन हरेक टोलमा गठित स्वास्थ्य आमा समूहमा कम्तिमा १० हजार बराबर गरि प्रत्येक वडामा १ लाख (९ वटा टोल मा ९० हजार र स्वास्थ्य संस्थामा १० हजार) बराबरको आमा सुरक्षा आकस्मिक अक्षयकोष स्थापना गरिनेछ । गर्भवति, प्रसव र सुत्केरी अवस्थामा जटिलता भइ प्रेषण गर्नुपर्ने अवस्था आएमा तत्कालिन निर्व्याजी रुपमा सहयोग गरिनेछ ।
- आवश्यकता अनुसार विभिन्न घुमि निःशुल्क स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिनेछ ।
- प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक र प्रवर्धनात्मक गरि जनस्वास्थ्य संग संबन्धित सम्पूर्ण कार्यक्रमलार्ई अन्य कार्यक्रमभन्दा बढि महत्वका साथ लिई अगाडि बढाइनेछ ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरुले यसै स्वास्थ्य क्षेत्रको नीति तथा कार्यक्रमलार्ई सफल बनाउने गरि सहकार्य गरि नतिजामुखी गुणस्तरीय सेवा प्रदानका लागि सहयोग गर्नका लागि सहकार्य गरिनेछ ।

(घ) खानेपानी व्यवस्थापन कार्यालय

- एक घर एक धाराको अवधारणा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- खानेपानी गुणस्तर मापन तथा नियंत्रण गरिनेछ ।
- प्रकृया अनुसार मुहान दर्ता गरिनेछ ।
- विश्व पानी दिवशको महत्वको विषयमा शसक्तिकरण अभियान संचालन गरिनेछ ।
- खानेपानी मर्मतसंभारको लागि प्लम्बर व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- दिगो खानेपानी संचालन सम्बन्धि नीति, कानून, मापदण्ड नियमन गरिनेछ ।
- सार्वजनिक स्थलमा पिउने पानी व्यवस्थापन गरिनेछ ।

(ङ) लैंगिक समानता तथा सामाजिक सुरक्षा उपशाखा, लैंगिक समानता इकाई, बालबालिका, किशोर किशोरी तथा युवा इकाई, अपांगता भएका व्यक्ति तथा जेष्ठ नागरिक इकाई, गैरसरकारी संस्थापरिचालन, समन्वय तथा नियमन इकाई, सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम तथा, व्यक्तिगत घटना दर्ता इकाई, संस्कृति, सम्पदा, ललितकला तथा पर्यटन प्रबर्द्धन इकाई

- लैङ्गिक सचेतना सम्बन्धि शसक्तिकरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- स्थानिय तहमा आम्दानीका श्रोतहरूको पहिचान गरि आम्दानी बढाएर सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रम समयसापेक्षा प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बालबालिकाको सुरक्षा, क्षमता अभिवृद्धि विषयक सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- स्थानिय तहमा रोजगारको श्रृजना गरेर सिपमुलक क्षमता अभिवृद्धि गर्दै यहाँको युवाहरूलाई आत्मनिर्भर उन्मुख गराईने वातावरण तय गरिनेछ ।
- वडागत तहमा आपाङ्ग तथा ज्येष्ठ नागरिकहरू १/१ जनालाई सम्मान तथा सामाजिक सद्भाव व्यक्त गर्न कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
- आपाङ्गता भएको व्यक्तिहरूलाई आत्मनिर्भरता सृजना गर्नको लागि सिपमुलक तालिम प्रदान गरेर रोजगारीको अवसर सृजना गरिनेछ ।
- गाउँपालिकाको उद्देश्य, लक्ष, नितिको परिधिमा रहि गुरुयोजनामा उल्लेखित उपलब्धि हासिल गर्नको लागि सम्भावित सबै क्षेत्र, तहका राष्ट्रिय तथा अर्न्तराष्ट्रिय गैह्रसरकारी संस्थाहरूसँग समन्वय तथा सहकार्य गरिनेछ ।
- यस गा.पा.को बहुआयमिक तथ्याङ्क जस्तै: व्यक्तिगत घटना, सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक, प्राकृतिक, शैक्षिक, स्वास्थ्य संरचना आदि समेटेर तथ्याङ्क प्रकाशन गरिनेछ ।
- यस गा.पा.मा रहेको मठमन्दिर, चावा, साखेलुङ, भूमिथान, देवदेवस्थल, पाटीपौवा, गुम्बा, चौतारी, सिलालेख, अभिलेख, खेम्पालुङ, चर्च आदी सम्पदाको संरक्षण, प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- यस गा.पा.मा बसोबास गर्ने सम्पूर्ण जातजातिहरूको भेषभुषा, भाषा, साँस्कृति, रितिरिवाज, चालचलन आदिको संरक्षण, प्रवर्द्धन, संवर्द्धन गर्दै राज्यको मुलधारमा प्रवाहीकरण गर्दै पहिचान स्थापितको निमित्त प्रदेश हुँदै केन्द्रसम्म दबावमुलक पहल अगाडि बढाईनेछ ।
- यस गा.पा.मा रहेको प्राकृतिक सम्पदाहरू जस्तै: जल, जडिबुटी, जंगल, खनिज तत्व, हिमाल, चुचुरा, ताल, पोखरी, भरना, भ्यूपोइन्ट आदिको पहिचान, संरक्षण, प्रवर्द्धन गर्दै पर्यापर्यटन विकासमा रुपान्तरणमा समाहित गरिदै लगिनेछ ।
- पर्यटन व्यवशायबाट यस गा.पा.को आर्थिक रुपान्तरण गर्नको निमित्त पर्यटन विकासका सम्बाहक श्रोतसाधनहरूको पहिचान गर्दै सम्बन्धित मंत्रालय तथा पर्यटन बोर्डसँग परामर्श तथा नियमन गरिनेछ ।
- आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटक, पाहुना सत्कार तथा होमस्टे अवधारणा सम्बन्धि समुदाय स्तरमा सचेतना, जनचेतना अभिवृद्धि विषयक तालिम, गोष्ठी संचालन गरिनेछ ।
- विद्यालयलाई प्रदान गरिने विभिन्न अनुदान रकमलाई लक्षित वर्गसँग पुऱ्याउन आर्थिक पारदर्शीताको नीति अवलम्बन गरिनेछ । साथै विद्यालयको सामाजिक परीक्षण कार्यलाई अनिवार्य र प्रभावकारी बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- यस गाउँपालिकामा रहेका सबै विद्यालय तथा बाल विकास केन्द्रलाई गुणस्तरीय बनाउन शिक्षकहरूको क्षमता विकासको लागि सरोकारवालसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।

विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी नीति

- गाउँपालिकाको वेभसाइट तयार गरी यथाशीघ्र सञ्चालनमा ल्याईने छ । गाउँपालिकाको तथा प्रत्येक वडाको प्रोफाइल तयार गरी प्रकाशन गरिनेछ साथै अभिलेख व्यवस्थापनमा नविनतम सूचना प्रविधिको प्रयोग गरिनेछ ।
- विकासका सम्पूर्ण गतिविधिहरूलाई स्थानीय रेडियो तथा पत्रपत्रिकाबाट प्रचार प्रसार एवं जानकारी गराईनेछ ।

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या सम्बन्धी नीति

- गाउँपालिका भित्र रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक पर्ने जनशक्ति व्यवस्थापन र परिचालनका लागि मानव संसाधन योजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्न पहल गरिनेछ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयमशेवीकाहरूको क्षमता विकास सम्बन्धी आवश्यक तालीमको लागि सरोकारवाला निकायसँग पहल गरिनेछ । साथै स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगानी गर्न चाहने नीजि क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्ने नीति अवलम्न गरिनेछ ।

लैंगिक समानता र समावेशीकरण सम्बन्धी नीति

- महिला, बालबालिका, युवा, अपाङ्ग तथा जेष्ठ नागरिकको अधिकार सुनिश्चितताको लागि गैर सरकारी र नीजि क्षेत्रका सबै सरोकारवालासँग सहकार्य गरिनेछ ।
- लक्षित वर्गका लागि क्षमता विकासको लागि आवश्यक कार्यक्रम तथा योजना बनाई कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको नयाँ नाम दर्ता, लगत कट्टा, परिचयपत्र वितरण र समयमानै सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिनेछ ।
- महिला तथा बालबालिकाको लागि आर्थिक, सामाजिक लगायत अन्य शसक्तिकरण र क्षमता विकासका कार्यक्रमहरूलाई मुख्य प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- योजना तथा आयोजना छनौटमा लक्षित वर्गलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ ।
सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था सम्बन्धी नीति
- यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कार्यरत सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूको क्रियाकलापको नियमित रुपमा नियमन तथा अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।

(ग) पुर्वाधार क्षेत्र

सडक तथा भौतिक योजना, खानेपानी तथा सरसफाई र पुर्वाधार विकास तथा वस्ती विकास, शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी नीति

- सडक पुर्वाधार विकासको मूल आधार भन्ने नारालाई आत्मसात गरी गाउँपालिका जोड्ने सडकको स्तरोन्ती कार्यलाई पहिलो प्राथमिकता दिईनेछ । साथै वडा स्तरीय सडक निर्माणलाई पनि सँगसँगै लागिने नीति अंगिकार गरिने छ ।
- सबै वडाहरूमा स्वच्छ खानेपानी पुऱ्याउन वडास्तरीय प्राथमिकता निर्धारण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- एकीकृत वस्ती विकास कार्यलाई अघि बढाउन सबै वडाहरूमा सचेतनामूलक कार्यक्रम गरिनेछ ।
- भवन निर्माण मापदण्ड २०७२ तथा भवन आचार संहिताको पूर्ण रुपमा पालना गरिनेछ ।

विद्युत तथा उर्जा सम्बन्ध नीति

- लघु जलविद्युत उत्पादन कार्यलाई अघि बढाईने तथा सञ्चालनमा रहेका लघु जलविद्युत आयोजनको निरन्तर रुपमा मर्मत संभार कार्य गरिनेछ ।

अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन नीति, योजना र कार्यक्रम सम्बन्धी

- पुर्वाधार सम्बन्धी योजनाहरूको अनिवार्य रुपमा सम्भाव्यता अध्ययन गरेर मात्र छनौट गर्ने नीति लिईनेछ ।
- वडा तथा गाउँपालिकाबाट सञ्चालित आयोजनाहरूको निरन्तर रुपमा अनुगमन तथा मूल्यांकन गरिनेछ ।
- भौतिक संरचना निर्माण गर्दा बालमैत्री तथा अपाङ्ग मैत्री भवन निर्माण गरिनेछ ।

कृषि, सिंचाइ, सहकारी र गरीबी निवारण सम्बन्धी

- भुगोल तथा स्थान विशेष कृषि प्रणालीको विकास गरिनेछ जसका लागि साना तथा ठुला सिंचाई आयोजनाको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ। बेमौसमी खेती तथा थोपा सिंचाई आयोजनालाई आवश्यकतानुसार अघि बढाइनेछ।

(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

वन वातावरण संरक्षण तथा हरियाली प्रवर्द्धन नीति

१. वातावरण संरक्षण तथा हरियाली प्रवर्द्धनका लागि १ नं. वडाको काकुला वनलाई रतुवा, मृग साथै सिमखर्क र बुट्यान वन क्षेत्रलाई रेडपाण्डा र कालो भालुको संरक्षणक्षेत्र घोषणा गर्ने, २ नं. वडा वालाको रेम, बकाड, कमिरे धापखर्क, क्षेत्रलाई रेडपाण्डा र कालो भालुको संरक्षणक्षेत्र घोषणा गर्ने, ३ नं. वडाको ताम्कु नागिटार, खाँनिगाउँ क्षेत्रमा (मूलपानी सामुदायिक वन र नागिटार सामुदायिक वन) विशेष संरक्षण गरि ग्रीन नागिटार सिटी स्थापना गर्ने साथै बाह्र्य र आन्तरिक पर्यटनमा टेवा पुऱ्याउने, वडा नं. ४ र ५ मातेवा, याफु वन क्षेत्रमा पर्ने अरुण नदि आसपासमा मौसम अनुकुलको वृक्षरोपण गर्ने साथै विभिन्न किसिमको चराहरुको संरक्षण गरि विशेष ठाँउमा चरा भ्यु टावर समेत स्थापना गरिनेछ।
२. फोहोर मैला व्यवस्थापन गर्नकोको लागि खुल्ला दिशामुक्त घरभित्रको धुँवा मुक्त घोषणा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने, प्रत्येक गाउँको सार्वजनिक ठाउँमा खाल्डे र बास्केट रबिसको उचित व्यवस्था गर्ने, प्लास्टिक तथा सिसाजन्य पदार्थमुक्त क्षेत्र घोषणा गर्ने, जनचेतनामुलक गोष्ठी संचालन गर्ने, (प्रत्येक मनाको पहिलो साता भित्र आ-आफ्नो घर आगन, गोरेटो तथा घोडेटो बाटो, सार्वजनिक स्थलहरु), घरेलु जीव जनवार र पंक्षीलाई नियन्त्रण तथा बन्देज -कुकुर, कुखुरा, सुँगुर आदि) सम्बन्धि प्रत्येक वडाको टोल टोलमा गोष्ठी तथा सेमिनार जस्ता कार्यक्रम संचालन गरि पुर्ण बन्देज लगाउने कार्यको थालनी गरिनेछ।
३. गाउँ सौन्दर्यताको संरक्षण तथा विकास गर्न एक गाउँ एक पोखरी उद्यानको अवधारणाको विकास गर्ने, प्रत्येक टोल टोलमा सार्वजनिक समाधि स्थलको व्यवस्था गर्ने, १ वडा १ शहरको विकास गर्ने, सार्वजनिक धारा, मठ मन्दिरको संरक्षण, सम्बर्धन र वृक्षरोपण गर्ने जस्ता कार्यको थालनी गरिनेछ।
४. वन संरक्षण सम्बन्धि कार्यको लागि राष्ट्रिय निकुन्ज तथा मध्यवर्ती क्षेत्र अन्तरगत रहेका सामुदायिक वन तथा उपभोक्ता समुह समितिलाई वातावरण संरक्षण तथा हरियाली प्रवर्द्धनमा भूमिका निर्वाह गर्न सिलिचोड गाउँपालिकाको प्रत्येक वडामा गोष्ठी तथा तालिम संचालन गर्ने, ग्रिन सिटीको विकास गर्ने, अनियन्त्रित चरिचरणलाई व्यवस्थित गर्ने, खर्क व्यवस्थापनमा विशेष जोड दिने, सम्भावित बाढी पहिरो जाने क्षेत्रलाई मध्यनजर गरि व्यापक रुपमा वृक्षरोपण गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाइनेछ साथै सामुदायिक वन संरक्षण सम्बर्धन र सदुपयोग सम्बन्धि तालिम गोष्ठी तथा सेमिनारको व्यवस्था समेत गर्दै लगिनेछ।
५. विपद पुर्व तयारीको लागि खोला खोल्सी आसपास बाढी पहिरो जान सक्ने संभावित क्षेत्रहरुमा बाँध, पर्खालको निर्माण गर्न उचित व्यवस्थापन गर्ने, सुरक्षित क्षेत्रतर्फ बस्ति विस्तार तथा व्यवस्थापन गर्ने, विपद पुर्व तयारी सम्बन्धि गोष्ठी, तालिमको व्यवस्था गरिने साथै दैविप्रकोप उद्धार समिति गठन गरि विपद व्यवस्थापन कोष समेत खडा गरिनेछ।
६. विपद पछिको व्यवस्थापनको लागि एकिकृत बस्ति विस्तार, बाढी पहिरो गएको ठाउँमा वृक्षरोपण गर्ने र त्यासको रेखदेख संरक्षण गर्ने, बाटो घाटो पुलपुलेसा, खानेपानी आदिमा अवरोध आएमा त्यसको तत्काल संभार मर्मत तथा निर्माण गर्ने र तत्काल राहतको व्यवस्था साथै घाईतेको स्वास्थ्य उपचारको लागि व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गरिनेछ।
७. वनवातावरण संरक्षण र भूमी व्यवस्थापन गर्न संरक्षित वनलाई विशेष संरक्षण गर्ने, वनजंगल फडानी तथा खोरीया खेतीको न्यूनिकरण गर्ने, वन डढेलो नियन्त्रणको लागि अग्नि रेखा कटान र खाली जग्गाहरुमा वृक्षरोपण गर्ने, प्रत्येक वडाको पाटी पौवा मठ मन्दिर, खेलमैदान तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा शौचालयको निर्माण गर्ने, वातावरण विनाशमा विशेष टेवा पुऱ्याउने सीसा र प्लास्टिक जन्य पदार्थहरुको उचित व्यवस्थापन गर्न सम्बन्धित वडा बासिहरुलाई लगाईने, करेसा वारीको व्यवस्थापन गरि

वेमौसमी तरकारी लगाई बाह्र महिनै हरियाली बनाउने, कुनै पनि जमिनलाई बाँफो नराख्ने ठाँउ अनुकूल घाँसपात, बोट विरुवा रोप्ने साथै अन्य जडिवुटी खेती गर्ने, कुनै पनि व्यक्तिले आफ्नो निजि जग्गा बाँफो राखेमा गाउँपालिकाले आफ्नो अधिनमा ल्याई उपयुक्त खालको कार्यक्रम संचालन गरिने र नेपाल सरकारको नीति अनुसार अनिवार्य रूपमा जग्गाको हदबन्दी लागु गरिने जस्ता कार्यको थालनी गरिनेछ ।

८. दिगो वन व्यवस्थापन गरी वन पैदवारको उत्पादनको वृद्धि गर्न पहल गरिनेछ ।

९. वन्य जन्तु उद्योगको प्रवर्द्धन, उत्पादनको विविधिकरण र बजारीकरण मार्फत अर्थतन्त्रमा टेवा पुऱ्याउन जलाधार क्षेत्रको एकीकृत संरक्षण तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

१०. जडीबुटी खेती संरक्षण तथा प्रसोधन गर्न व्यवसायिक नीति लिईने छ ।

विपद पूर्व तयारी, विपद पछिको व्यवस्थापन तथा विपदको सामना गर्नुपर्ने कामहरु सम्बन्धी नीति

- विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, जोखिम न्यूनिकरण सम्बन्धी कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- गाउँपालिका तथा वडा स्तरीय विपद व्यवस्थापन कोषको स्थापना तथा सञ्चालन गरिनेछ ।
- विपद व्यवस्थापन सम्बन्धी पूर्व सूचना प्रणाली सम्बन्धी कार्यक्रमको तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- विपद पूर्व तयारी खोज तथा उदार र राहत सामाग्रीको पूर्व भण्डारण तथा वितरणमा समन्वय गरिनेछ ।

(ङ) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

संगठन संरचना, दरबन्दी र कार्य विवरण तथा सुशासन र सेवा प्रवाह सम्बन्धी नीति

- गाउँपालिका स्थित सार्वजनिक निकायहरुबाट सम्पादन हुने सेवा प्रवाह तथा काम कारवाहीको उचित मूल्यांकन गरी पुरस्कार गरिनेछ ।
- गाउँपालिकामा एकीकृत सेवा केन्द्रको अवधारणालाई सेवा प्रवाहमा जोड्न सकिने सम्भाव्यताको अध्ययन गरी उचित कार्यक्रम तय गरिनेछ ।
- आगामी आर्थिक वर्ष देखि गाउँ कार्यपालिकाको दरबन्दी संरचना संघीय सरकार र प्रादेशिक सरकारसँग संगठन र विकास सम्बन्धी आवश्यक समन्वय, परामर्श र साभेदारी गरी सोही अनुरूप पदपूर्ति, समायोजन, दरबन्दी सिर्जना, सरुवा, बहुवा तथा वृत्ति विकास प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।

क्षमता विकास सम्बन्धी नीति

- यस गाउँ कार्यपालिका अन्तर्गतका कर्मचारी तथा पदाधिकारी हरुको क्षमता विकासको लागि सार्वजनिक खरीद, आर्थिक प्रशासन र बजेट तर्जुमा सम्बन्धी तालीम तथा एम आई एस सम्बन्धी तालीम सञ्चालन गरिनेछ । साथै कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुलाई प्रत्येक वर्ष १५ दिने अध्ययन तथा अवलोकन भ्रमण गराईनेछ ।

३.६ मुख्य मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरु

अध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक वर्ष २०७४/०७५मा सञ्चालन गरिने कार्यक्रमहरु प्रस्तुत गर्न गईरहेको छु ।

- गाउँपालिकाको भवन विना हाम्रा दैनिक कार्यलाई सम्पादन गर्न सम्भव नहुने विषयलाई मध्यनजर गरी यस आर्थिक वर्षमा निर्माण अन्तर्गत रु पचास लाख विनियोजन गरिएको छ ।

- सडक पूर्वाधार विकासको मूल आधार भन्ने नारालाई सार्थक रूप दिन यस गाउँपालिकामा आउने सडकको सुधारका लागि रु दुई करोड विनियोजन गरिएको छ । जस मध्ये दोभान सल्लेरी खण्ड, सल्लेरी सोमबारे खण्ड र सोमबारे ताम्कु खण्ड मा खर्च गरिनेछ । त्यसै गरी बुधबारे ताम्कु सडकको टूयाक ओपन गर्न रु तीस लाख, बाला सिसुवाखोला टूयाक ओपन गर्न रु दश लाख र याफु माड्तेवा सडक सम्भाव्यता अध्ययन गर्न रु पाँच लाख र टूयाक ओपन गर्न रु पैतीस लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- विकासको लागि गुरुयोजना आवश्यक पर्ने भएकोले यस गाउँपालिकाको कृषि, सडक तथा पर्यटन गुरुयोजना निर्माण गर्न रु चौविस लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- गाउँ कार्यपालिका बाट सञ्चालन हुने प्रशासनिक कार्यलाई व्यवस्थित गर्न यस गाउँपालिकामा सफ्टवेर निर्माण गरी कार्यान्वयनमा लगिने छ । जसका लागि यस आर्थिक वर्षमा रु सात लाख पचास हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
- विद्युत विकास विना उज्यालो नेपाल भन्ने नारालाई सार्थक दिन सकिदैन । यसका लागि तम्बे याफु माड्तेवा विद्युत विस्तार गर्न रु पच्चीस लाख, चटेक्मा विद्युत विस्तार रु दश लाख, बाला जलविद्युत विस्तारको लागि रु सात लाख पचास हजार र खडलुवाखोला लघु जलविद्युत आयोजना मर्मत तथा विद्युतिय सामान खरिद विस्तार रु सात लाख पचास हजार विनियोजन गरिएको छ ।
- विपद् व्यवस्थापनलाई यस गाउँपालिकाले पहिलो प्राथमिकतामा राखेको छ । जसका लागि विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापनार्थ रु पन्ध्र लाख र विपद् व्यवस्थापन पश्चात आवश्यक पर्ने सामग्री खरीद गर्न रु आठ लाख पचास हजार गरी जम्मा रु तेइस लाख पचास हजार विनियोजन गरिएको छ ।
- मानव संसाधन विकास विना अरु विकास सम्भव नहुने भएकोले यसलाई प्राथमिकीकरण गर्दै यस आर्थिक वर्षमा यस गाउँ कार्यपालिकाका कर्मचारी तथा प्रतिनिधि हरुलाई बजेट तर्जुमा सम्बन्धी तालीम, एम. आई. एस तालीम वा मेशिनरी सामान खरिद, नेतृत्व विकास, आर्थिक प्रशासन तथा सार्वजनिक खरीद सम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्न रु पच्चीस लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- यस गाउँपालिकाको वडास्तरीय प्रोफाईल तथा गाउँपालिकाको प्रोफाईल तयार गर्न रु सात लाख पचास हजार विनियोजन गरिएको छ, साथै कर्मचारी तथा प्रतिनिधिको देश दर्शन कार्यक्रमलाई रु.५ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- गाउँपालिका र वडा कार्यालयहरुको भौतिक पूर्वाधार व्यवस्थापनका लागि मेशिनरी तथा फर्निचर खरिदका लागी आव ०७३/०७४ मा विनियोजन भएको रु ४८ लाख खर्च गरिनेछ ।
- विकास निर्माणका कार्यहरु सञ्चालन गर्नु पूर्व सम्भाव्यता गर्नुपर्ने हुन्छ । जसका लागि मुख्य सडकको सम्भाव्यता अध्ययन गरी डिपिआर तयार गर्न वा जनप्रनिधि तथा कर्मचारीहरुलाई कम्प्युटर तालीमको लागि रु दश लाख विनियोजन गरिएको छ ।
- शिक्षाको विकास विना सभ्य समाजको निर्माण हुन सक्दैन । शिक्षालाई व्यवसायिकता तर्फ रुपान्तरण गर्न यस आर्थिक वर्षमा कम्प्युटर तथा फर्निचर लगायत मेशिनरी सामग्री उपलब्ध गराउन रु नौ लाख पचास हजार विनियोजन गरिएको छ । उक्त रकम प्रत्येक मा.वि.का लागि रु एक लाख अन्ठाउन्न हजार तिन सय तेत्तीसका दरले खर्च गरिनेछ । उक्त रकममध्ये वडा नं ५ मा माहेश्वरी मा.वि को लागि रु एक लाख र हिमालफेदी आधारभूत विद्यालयको लागि रु अन्ठाउन्न हजार तीन सय तेत्तीस खर्च गरिने छ ।
- बालबालिका भनेको भोलिका विकासका आधारस्तम्भ हुन । उनीहरुको विकासका लागि गाउँ पालिकाको ध्यान जानुपर्ने हुन्छ तसर्थ बालदिवस समारोह मनाउने तथा अन्य कार्यक्रमका लागि रु दुइ लाख पचास हजार विनियोजन गरिएको छ ।
- कर्मचारीहरुलाई काम प्रति उत्प्रेरित गरी गाउँपालिकाको समग्र योजना कार्यान्वयनलाई गतिशिलता दिन गाउँपालिका तथा वडा कार्यालयमा कार्यारत स्थायी कर्मचारीलाई प्रोत्साहन खर्च वापतपाच लाख एकचालीस हजार दुई सय सत्तरी खर्च गरिनेछ । उक्त खर्च यसै आर्थिक वर्षको चालु खर्चबाट व्यहोरिनेछ ।
- औषधि सामग्रीहरु खरिद तथा ढुवानीको लागि रु आठ लाख विनियोजन गरिएको छ ।

- यसैगरी यस गाउँपालिका अर्न्तगत रहेका पाचै वटा वडाहरूको समानुपातिक र समावेशी विकास गर्न भौगोलिक तथा जनसंख्याको आधारमा वडा नं १ को लागि रु १ करोड एक लाख, वडा नं २ को लागि रु १ करोड एक लाख दुइसय पचास, वडा नं ३ को लागि रु उनान्नसय लाख पच्चीस हजार, वडा नं ४ को लागि उनान्नसय लाख पचहत्तर हजार र वडा नं ५ को लागि रु १ करोड चौरानब्वे हजार विनियोजन गरिएको छ ।
- साविक गाउँविकास समितिहरू स्थानीय तहमा हस्तान्तरण हुनु पूर्व रहेको अल्या रकम रु २ लाख ३७ हजार नौसय अड्चालीस र यस आर्थिक वर्षमा संकलन हुने आन्तरिक श्रोतको जम्मा रु २० लाख ९४ हजार तीन सय तीस गरी जम्मा रु २३ लाख ३२ हजार दुई सय अठहत्तर निर्वाचित पदाधिकारी हरुको तलब भत्तामा खर्च गरिने छ ।
- यसर्थ यस आर्थिक वर्षमा यस गाउँपालिकामा सञ्चालन हुने आयोजना योजनाहरूको लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त भएको वित्तीय समानीकरण अर्न्तगत रु १० करोड ७० लाख २९ हजार २५० पूजिगत तर्फ तथा २ करोड ७२ लाख २९ हजार ७५० चालुतर्फ, ससर्त अनुदानमा उल्लेख भएका कार्यक्रमहरूका लागि रु ७ करोड ५५ लाख १४ हजार, गत वर्षको बचत रु ५० लाख ३७ हजार ९ सय अड्चालीस र आन्तरिक श्रोत रु २० लाख ९४ हजार ३ सय तीस गरी जम्मा रु २१ करोड ६९ लाख ५ हजार २ सय अठहत्तर खर्च गरिने छ । यस आ. व. मा हुने चालु खर्चको विवरण अनुसूचीमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

३.७आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को योजनाहरूको विवरण

अध्यक्ष महोदय,

अब म यस आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ का लागि नेपाल सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानीकरण अनुदान अर्न्तगत यस सिलिचोड गाउँपालिका अर्न्तगत वडागत रुपमा सञ्चालन हुने आयोजना तथा योजनाहरूको विवरण उल्लेख गर्न लागि रहेको छु ।

सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. १ अर्न्तगत प्राथमिकतामा राखिएका कार्यक्रम तथा योजनाहरू :

क) आर्थिक विकास :

क्र. सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	अलैची नर्सरी स्थापना सि.गा.पा. १ तोला	१००,०००।०	
२	अल्लो खेती व्यवस्थापन कार्यक्रम सि.गा.पा. १, तल्लो तेन्छोड ।	८०,०००।०	
३	कृषि तालिम, गोष्ठी कार्यक्रम सि.गा.पा. १, चेप्चेवा ।	१००,०००।०	
४	उन्नत जातको बंगुर पालन कार्यक्रम सि.गा.पा. १, चेप्चेवा ।	२००,०००।०	
५	खुईसीधाम पर्यटकीय गोरेटो बाटो निर्माण सि.गा.पा. १ तोला ।	४००,०००।०	
६	चकेला रेम पर्यटकीय गोरेटो बाटो निर्माण योजना सि.गा.पा. १, यांसिम्मा, गोगने ।	३००,०००।०	
७	मकै, आलु, च्याउ, तरकारीको विउ विजन दरिद सि.गा.पा. १, वडाभरी ।	५०,०००।०	
	जम्मा	१२,३०,०००	

ख) सामाजिक विकास तर्फ :

क्र. सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	सिसुवाखोला स्वास्थ्य चौकी छाना निर्माण योजना सि.गा.पा. १, चेप्चेवा ।	२४,०००।०	
२	स्वास्थ्य स्वायम् सेविका अन्तरक्रिया कार्यक्रम, गोष्ठी सि.गा.पा. १, चेप्चेवा ।	४०,०००।०	
३	पूर्णखोप निरन्तरता कार्यक्रम सि.गा.पा. १ वडाभरी ।	१,०४,०००।०	
४	देवीथान खानेपानी मर्मत योजना सि.गा.पा. १, माथिल्लो तेन्छोड ।	१,५०,०००।०	
५	तिवा खानेपानी मर्मत योजना सि.गा.पा. १, तिवा ।	२,००,०००।०	
६	चरी भवन निर्माण योजना सि.गा.पा. १ तिवा ।	१,५०,०००।०	
७	कोदेटोल खानेपानी मर्मत योजना सि.गा.पा. १, कोदेटोल ।	२,५०,०००।०	
८	तारेभीर खानेपानी निर्माण योजना सि.गा.पा. १, तेन्छोड माथिल्लो र तल्लो ।	३,००,०००।०	
९	नग मन्दिर थान घेरवारा सि.गा.पा. १ तल्लो तेन्छोड ।	१,००,०००।०	
१०	लैंगिक समानता र बालमैत्री शासन सम्बन्धि सचेतना कार्यक्रम सि.गा.पा. १, वडा स्तरिय ।	१,००,०००।०	
११	१ नं वडा स्तरीय संगठन विकास प्रतिवेदन निर्माण	३,००,०००।०	
१२	महिला सिप विकास तालिम सि.गा.पा.१, वडा स्तरीय ।	१,००,०००।०	
१३	महिला शशक्तिकरण कार्यक्रम सि.गा.पा.१, वडा स्तरीय ।	३०,०००।०	
१४	शिलिचोड आधारभूत विद्यालय कम्प्युटर र प्रिन्टर खरिद सि.गा.पा. १, छुद्राक ।	१००,०००।०	
१५	होयेडला देखि तेन्छोड सम्म गोरेटो बाटो निर्माण योजना सि.गा.पा. १, होयेडला ।	१,००,०००।०	
१६	कालिका मा.वि. देखि याङसिम्मा गोगने जाने घोडेटो बाटो निर्माण योजना सि.गा.पा. १, याङसिम्मा गोगने ।	१,००,०००।०	
१७	अमर सिं नि.मा.वि. फर्निचर खरिद सि.गा.पा. १, बेसिन्दा ।	२,००,०००।०	
१८	अपाङ्गता संरक्षण कार्यक्रम सि.गा.पा. १ ।	२५,०००।०	
१९	काईकोक देखि भिमसेन नि.मा.वि. सम्म बालमैत्री गोरेटो बाटो निर्माण योजना ।	३,००,०००।०	
२०	हिमालय प्रा.वि. फर्निचर निर्माण/खरिद सि.गा.पा. १, गोगने ।	१,००,०००।०	
	जम्मा	२७,७३,०००	

ग) पुर्वाधार विकास तर्फ :

क्र. सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	बेथेस्टा चर्च प्राथना भवन संगित कक्षकोठा निर्माण सि.गा.पा. १, चेप्चेवा ।	१,५०,०००।०	
२	याङसिम्मा खेलमैदान निर्माण योजना सि.गा.पा. १, याङसिम्मा ।	६,००,०००।०	
३	खहरे सिंचाई निर्माण योजना सि.गा.पा. १, छुद्राक ।	५,००,०००।०	

४	सा.वि.स. भवन निर्माण योजना सि.गा.पा. १, होयेडला ।	१२,००,०००।०	
५	गैरी खेलमैदान निर्माण योजना सि.गा.पा. १, बेसिन्दा ।	२,००,०००।०	
६	चटेम्मा लघु जलविद्युत निर्माण योजना सि.गा.पा. १ ।	१,५०,०००।०	
७	वडा कार्यलय भवन निर्माण -भुई ढलान, प्लास्टर, रंगरोगन र वाईरिङ्ग) सि.गा.पा. १, चेप्चेवा ।	१०,००,०००।०	
८	याडसिम्मा लुमघर निर्माण योजना सि.गा.पा. १, याडसिम्मा ।	४,००,०००।०	
९	बम्देम्मा गोरेटो बाटो निर्माण योजना सि.गा.पा. १, बम्देम्मा ।	१,००,०००।०	
१०	डाँडाटोल घोडेटो बाटो निर्माण योजना सि.गा.पा. १ ।	२,५०,०००।०	
	जम्मा	४५,५०,०००।०	

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	गोगने पहिरो पिडित बाटो निर्माण योजना सि.गा.पा. १, गोगने ।	३,५२,०००।०	
२	कालीका मा.वि. नेवाटार गेवियन वाल निर्माण कालीका मा.वि. आसपास ।	३,००,०००।०	
३	पूर्ण सरसफाई अन्तरकृया कार्यक्रम सि.गा.पा. १, चेप्चेवा ।	१,५०,०००।०	
४	विपद् व्यवस्थापन	५०,०००।०	
	जम्मा	८,५२,०००	

ड) संस्थागत विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	क्षमता विकास तालिम अन्तरकृया गोष्ठी कार्यक्रम	५०,०००।०	
२	उपभोक्ता समुह, समिति तथा जनप्रतिनीधिहरुलाई योजना कार्यन्वयन सम्बन्धि तालिम सि.गा.पा. १ ।	९०,०००।०	
३	नेतृत्व विकास तालिम/गोष्ठी कार्यक्रम सि.गा.पा. १ ।	३५,०००।०	
४	नगरिक सचेतना कार्यक्रम सि.गा.पा. १ ।	५०,०००।०	
	जम्मा	२२५,०००।०	

च) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम व्यवस्थापन ।	५०,०००।०	
२	१ नम्बर वडा कार्यालय व्यवस्थापन ।	१,००,०००।०	

३	सिसुवाटार प्रहरी चौकी मौला पुजा व्यवस्थापन खर्च ।	१,०,०००।०	
४	भिमसेन नि.मा.वि छाना मर्मत योजना	१,००,०००।०	
	जम्मा	२,६०,०००।०	

छ) खेलकुद विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	गाउँपालिका वडा स्तरिय खेलकुद कार्यक्रम	६०,०००।०	
२	१ नं. वडा स्तरिय खेलकुद कार्यक्रम ।	१,५०,०००।०	
	जम्मा	२,१०,०००।०	

लिचोड गाउँपालिका वडा नं.२ अन्तर्गत प्राथमिकतामा राखिएका कार्यक्रम तथा योजनाहरु :

क) आर्थिक विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	कृषि विकास कार्यक्रम	४०,००,०००।०	
२	अल्लो उनि तथा सुति कपडा उत्पादन कार्यको लागि औजार वितरण -वार्षिक ड्रम)	४०,०००।०	
३	बहुउदेशिय नर्सरी व्यवस्थापन	५०,०००।०	
४	पशु विकास कार्यक्रम	४,००,०००।०	
५	हनि हन्टिङ्ग समारोह -पर्यटन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउने कार्य)	२५,०००।०	
६	पारुहाड. सहकारी भवन मर्मत सिसुवाटार	२,००,०००।०	
७	सहकारी सचेतना कार्यक्रम २ सहकारी	२०,०००।०	
	जम्मा	११,३५,०००।०	

ख) सामाजिक विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	विद्यालयहरुमा सिसि क्यामरा तथा स्लाईट प्राजेक्टर व्यवस्थापन-बाला मा.वि, बाला याम्दाङ मा.वि.)	२,००,०००।०	
२	माध्यमिक विद्यालयहरुको कम्पाउण्ड काँडेतर बेरा वा पर्खालको व्यवस्थापन-बाला मा.वि., बाला याम्दाङ मा.वि.)	६,००,०००।०	
३	विद्यालयहरुलाई कम्प्युटर व्यवस्थापन	५,००,०००।०	
४	बुद्ध आधारभुत विद्यालयलाई कम्प्युटर र प्रिन्टर व्यवस्थापन कार्यक्रम (दाखिला)	८२२२२।२२	
५	हिमालज्योती आधारभुत विद्यालयलाई कम्प्युटर र प्रिन्टर व्यवस्थापन कार्यक्रम (पेलुम्बा)	८२२२२।२२	
६	लालीगुरास आधारभुत विद्यालयलाई कम्प्युटर र प्रिन्टर व्यवस्थापन कार्यक्रम (पेलुम्बा)	८२२२२।२२	
७	सिंहदेवि आधारभुत विद्यालयलाई कम्प्युटर र प्रिन्टर व्यवस्थापन कार्यक्रम (लिबु डाँडागाउँ)	८२२२२।२२	
८	जालपा आधारभुत विद्यालयलाई कम्प्युटर र प्रिन्टर व्यवस्थापन कार्यक्रम (सिसुवाटार)	८२२२२।२२	
९	कालिका आधारभुत विद्यालयलाई कम्प्युटर र प्रिन्टर व्यवस्थापन कार्यक्रम (वेतिनि)	८२२२२।२२	
१०	आधारभुत तहमा -बालकक्षा देखि कक्षा ३ सम्म) नेपाली र मातृभाषा बाहेक सबै विषय अंग्रेजी माध्यमबाट पठनपाठन गराउनको लागि पाठ्यपुस्तक व्यवस्थापन बाल मा.वि.	४०,०००।०	
११	वडातहमा मा. वि. र आधारभुत तहका विषयगत शिक्षक तथा प्र.अ. लाई सम्मान गर्नको लागि मापदण्ड निर्धारण कार्य	१०,०००।०	
१२	शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न विद्यालय सुधार योजना, शैक्षणिक योजना, वार्षिक कार्ययोजना निर्माण विषयक १ दिने गोष्ठी संचालन कार्यक्रम ।	२०,०००।०	
१२	हिमालज्योती आधारभुत विद्यालय भवनको छानो मर्मत कार्य (साविक बाला ५)	२,००,०००।०	
१३	लालिगुरास आधारभुत विद्यालय खेलमैदान निर्माण (साविक बाला ४)	२,७०,०००।०	
१४	किशोर किशोरीहरुले विचमा विद्यालय छाड्नको कारण बारे अन्तरकृया कार्यक्रम	१५,०००	
१५	महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरुको जनचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम ।	४५,०००।०	
१६	स्वास्थ्य चौकिमा २४ घण्टे कर्मचारी बस्नको लागि क्वाटर भवन निर्माण योजना ।	२,००,०००।०	
१७	बाला महिला समाज विकास केन्द्र महिला ससत्तिकरणका लागि क्षमता अभिवृद्धि विषयक कार्यक्रम संचालन	५०,०००।०	
१८	बाला महिला संजाल समिति महिला ससत्तिकरणका लागि क्षमता अभिवृद्धि विषयक कार्यक्रम संचालन	५०,०००।०	
१९	विश्व नारी दिवस कार्यक्रम संचालन ।	२५,०००।०	
२०	दिगो खानेपानी संचालन सम्बन्धि नीति, मापदण्ड निर्माण प्रकृत्यामा व्यवस्थापन खर्च ।	१५,०००।०	
२१	लम्वा खानेपानी मर्मत योजना ।	२०,०००।०	
२२	कथुला खानेपानी मर्मत योजना ।	२५,०००।०	

२३	सातकन्या सिंहदेवि मंदिर पर्खाल -बाल २)	१,००,०००।०	
२४	मेवाहाड. चारी संरक्षण मुलगाउँ	९०,०००।०	
२५	देउराली खेम्पालुड. पर्खाल घेरावार (साविक बाला ३)	५५,०००।०	
२६	मुलगाउँ देविथान मन्दिर घेरावार (साविक बाला ३) ।	२०,०००।०	
२७	शंखादक खेम्पालुड. मन्दिर घेरावार (साविक बाला ३) ।	१५,०००।०	
२८	योड.खोलुड. भवन निर्माण लम्मुवा (साविक बाला २)	१,६५,०००।०	
२९	आदिवासी जनजाती कुलुड भाषिक पाठ्यक्रम कार्यान्वयन सचेतना कार्यक्रम	४०,०००।०	
३०	आदिवासी जनजाती मेवाहाड जातिय सशक्तिकरण कार्यक्रम	४०,०००।०	
३१	बाल उद्धार विषयक सचेतना कार्यक्रम	३०,०००।०	
३२	खेलकुद समिति संस्थागत विकास कार्यक्रम तथा प्रतियोगितात्मक कार्यक्रममा खेलाडी व्यवस्थापन कार्यक्रम ।	१,५०,०००।०	
३३	गाउँपालिका स्तरिय खेलकुद समिति संस्थागत विकास कार्यक्रम तथा प्रतियोगितात्मक कार्यक्रममा खेलाडी व्यवस्थापन कार्यक्रम ।	६०,०००।०	
३४	आपाङ्ग तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान तथा सामाजिक सदभाव व्यक्त गर्न कार्यक्रम ।	६०,०००।०	
३५	नकर्मि कार्यको लागि आरान व्यवस्थापन (साविक बाला ३)	२५,०००।०	
	जम्मा	३१३५०००।०	

ग) पुर्वाधार विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	पौखमटार देखि तेयुड, डाडागाउँ हुँदै वडा कार्यालय जोड्ने सडक बाटो खन्ने कार्य	१५,००,०००।०	
२	मुलगाउँ बर्दोक बाटो मर्मत (साविक बाला २)	५०,०००।०	
३	साउने डाँडा बाटो मर्मत -तेयुड. देखि पाउखमटार)	३०,०००।०	
४	बाटो निर्माण, बाजिपा देखि डाडागाउँ (साविक बाला ३)	१,२५,०००।०	
५	तेयुड देखि वडा कार्यालय जोड्ने सडक बाटो खन्ने कार्य	१६,६४,६५२।०	
६	कोईरालोबोटे तेर्सोबाटो निर्माण योजना (साविक बाला ४)	३०,०००।०	
७	बाटो निर्माण, ओखरबोटे देखि मारुप (साविक बाला ५)	२५,०००।०	
८	तेयुड.बेसी देखि विद्यालय सम्म बाटो मर्मत योजना ।	३५,०००।०	
९	पिखुवा मुहान सिचाई निर्माण योजना (साविक बाला ६ र ७)	६,००,०००।०	

१०	चौरिखर्क सिंचाई मर्मत योजना ।	१,००,०००।०	
११	सिसुवाटार भदौरे सिंचाई मर्मत योजना ।	३५,०००।०	
१२	वेतिनि, दाखिला विधुत विस्तार योजना ।	६,००,०००।०	
१३	संचारको विकासका लागि पत्रकारीता तालिम ।	१,००,०००।०	
१४	चिर्खुवा सा.वि.स. भवन मर्मत तथा फर्निचर व्यवस्थापन कार्यक्रम	१२५५९.८।०	
	जम्मा	५०,२०,२५०।	

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	विश्व वातावरण दिवश कार्यक्रम संचालन -वृक्षरोपण तथा वातावरण संरक्षण, जलवायु परिवर्तन, जल उत्पन्न प्रकोप नियंत्रण विषयक सचेतना कार्यक्रम)	१०,०००।०	
२	वन तथा वातावरण संरक्षण सचेतना गोष्ठी कार्यक्रम संचालन ।	१,५०,०००।०	
	जम्मा	१,६०,०००	

ङ) संस्थागत विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	सचेतना तथा क्षमता विकास विषयक समावेशी अध्ययन भ्रमण कार्यक्रम ।	३,००,०००।०	
३	प्रहरी चौकी सिसुवाटार फर्निचर तथा कार्यालय व्यवस्थापन ।	५०,०००।०	
४	बृध्वारे कृषि बजार व्यवस्थापन ।	३,००,०००।०	
	जम्मा	६५००००।	

सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं.३ अर्न्तगत प्राथमिकतामा राखिएका कार्यक्रम तथा योजनाहरु :

क) आर्थिक विकास तर्फ

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	कृषि विकास कार्यक्रम	३,००,०००।०	
२	पशु सुधार कार्यक्रम	३,००,०००।०	
	जम्मा	६,००,०००।०	

ख) सामाजिक विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	सिभा सामुदायिक भवन ढलान प्लास्टर योजना ।	३,००,०००।०	
२	सहकारी भौतिक पूर्वाधार व्यवस्थापन	५०,०००।०	
३	साम्तिङ सामुदायिक भवन निर्माण योजना ।	४,००,०००।०	
४	कोल्वा सामुदायिक भवन निर्माण योजना ।	४,००,०००।०	
५	देविथान सामुदायिक भवन निर्माण योजना ।	४,००,०००।०	
६	ताम्कु २ सामुदायिक भवन निर्माण योजना ।	४,००,०००।०	
७	दुधेटार सामुदायिक भवन सिलिङको लागि काठ कटान	७५,०००।०	
८	सिकिदिम पुर्नवास मानेटार सामुदायिक भवन सिलिङ मर्मत योजना ।	२,००,०००।०	
९	चासुम सामुदायिक भवन फर्निचर तथा बार्दिल मर्मत योजना ।	५०,०००।०	
१०	लकुवा सामुदायिक भवन सिलिङ मर्मत योजना ।	१,००,०००।०	
११	लक्ष्मी प्रा.वि. शौचालय निर्माण योजना लकुवा ।	२,००,०००।०	
१२	रमिते प्रा.वि. खानिगाउँ कम्प्युटर डेस्टप खरिद योजना ।	८०,०००।०	
१३	शिवशक्ति प्रा.वि. कम्प्युटर डेस्टप खरिद योजना ।	८०,०००।०	
१४	सुनगाभा प्रा.वि. फर्निचर निर्माण योजना ।	५०,०००।०	
१५	कालिका नि.मा.वि. ग्राउण्ड मर्मत योजना याचाम्खा ।	२,००,०००।०	
१६	श्री सगरमाथा मा.वि. मर्मत सुधार योजना ताम्कु ।	९,००,०००।०	
१७	श्री सगरमाथा मा.वि. श्रोत केन्द्र गोष्ठी तथा तालिम कार्यक्रम ।	१,००,०००।०	
१८	स्वास्थ्य कार्यक्रम	८४,४००।०	
१९	महिला लक्षित कार्यक्रम	१,००,०००।०	
२०	आदिवासि जनजाति जिल्ला सम्मेलन कार्यक्रम ।	५०,०००।०	
२१	आदिवासि जनजाति संस्थागत विकास कार्यक्रम ।	१,००,०००।०	
२२	घ वर्गको अपाङ्गता संरक्षण कार्यक्रम	२५,०००।०	
२३	९ जाना जेष्ठ नागािक सम्मान कार्यक्रम ।	१८,०००।०	
२४	दलित उत्थान कार्यक्रम ।	१७,६००।०	
२५	बालबालिका तथ्यङ्क संकलन तथा स्मारिका निर्माण ।	१,००,०००।०	
२६	बाल उद्धार कार्यक्रम ।	५०,०००।०	
२७	गाउँपालिका स्तरिय खेलकुद कार्यक्रम	६०,०००।०	
२८	ताम्कु खेलमैदान मर्मत योजना ।	२,००,०००।०	
२९	ताम्कु प्रहरी चौकी मौला पुजा	१०,०००।०	
३०	खुडवा खानेपानी मर्मत योजना ।	२,५०,०००।०	

३१	खुसी धरापे खानेपानी मर्मत योजना ।	३,५०,०००।०	
३२	छिंखुवा खानेपानी निर्माण योजना ।	४,००,०००।०	
३३	हुम्बुवा खानेपानि मर्मत योजना	५०,०००।०	
३४	३ नं वडा संगठन विकास प्रतिवेदन निर्माण ।	३,००,०००।०	
	जम्मा	६९,५०,०००	

ग) पुर्वाधार विकास तर्फ

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	सगरमाथा मा.वि. देखि लकुवा सम्म मोटरबाटो ट्याक ओपन गर्ने ।	१४,००,०००।०	
२	निकुञ्ज कार्यालय देखी नागिटार सम्म मोटरबाटो ट्याक ओपन गर्ने ।	९,००,०००।०	
३	ओखरवोटे देखी चर्च सम्म मोटरबाटो ट्याक ओपन गर्ने ।	१,००,०००।०	
४	खलुवाखोला देखी काम्पेप सम्म खच्चड बाटो मर्मत योजना ।	३,००,०००।०	
५	शुत्रवारे वजार देखि वडा कार्यालय सम्म गोरेटो बाटो	१,००,०००	
	जम्मा	२८,००,०००।०	

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	दैनिक प्रकोप तथा विपद कोष स्थापना कार्यक्रम ।	५०,०००।०	
२	फोहोर मैला व्यवस्थापन सम्बन्धि जनचेतनामुलक कार्यक्रम तथा गोष्ठी ।	५०,०००।०	
३	साँभेदारी कार्यक्रम -ताम्कु मध्यवर्ती समिति संग गर्ने)	७५,०००।०	
	जम्मा	१,७५,०००।०	

ड) संस्थागत विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	नागरिक वडापत्र विषयक अभिमुखिकरण कार्यक्रम ।	५०,०००।०	
	जम्मा	५०,०००।०	

च) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम खर्च ।	५०,०००।०	
२	सुचना तथा संचार ।	१,००,०००।०	
	जम्मा	१,५०,०००।०	

सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं.४ अर्न्तगत प्राथमिकतामा राखिएका कार्यक्रम तथा योजनाहरु :

क) आर्थिक विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	कृषि विकास कार्यक्रम	४,००,०००।०	
२	पशु सुधार कार्यक्रम	४,००,०००।०	
३	साल्पाधाम पर्यटकीय विकास कार्यक्रम ।	१,००,०००।०	
४	नवज्योती सहकारी भवन मर्मत योजना ।	१,५०,०००।०	
५	सृजना सहकारी भवन मर्मत योजना ।	१,५०,०००।०	
६	महिला बचत तथा ऋण सहकारी भवन निर्माण योजना ।	४,५०,०००।०	
	जम्मा	१६,५०,०००।०	

ख) सामाजिक विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	जीवनज्योती मा.वि. फर्निचर निर्माण योजना ।	२,५०,०००।०	
२	बागीश्वरी नि.मा.वि. खेल मैदान निर्माण ययोजना ।	२,००,०००।०	
३	कटुञ्जे नि.मा.वि. खेल मैदान निर्माण ययोजना ।	२,००,०००.०	
४	सुर्योदय नि.मा.वि. खेल मैदान निर्माण ययोजना ।	२,००,०००।०	
५	जनसेवा प्रा.वि. फर्निचर तथा मेशीनरी सामान खरिद योना ।	१,५०,०००।०	

६	जनजागृती प्रा.वि. घेरावार निर्माण योजना ।	५०,०००।०	
७	विध्येश्वरी प्रा.वि. खेल मैदान निर्माण ययोजना ।	५०,०००।०	
८	ज्ञानोदय प्रा.वि. जस्तापात खरिद योजना ।	१,००,०००।०	
९	चन्द्रज्योती प्रा.वि. जस्तापात खरिद योजना ।	२,००,०००।०	
१०	भ्याक्सिनेटर, फर्निचर खरिद, स्वास्थ्य स्वयम् सेविका गोष्ठी संचालन कार्यक्रम ।	३,५०,०००।०	
११	नागदह खानेपानी मर्मत योजना ।	५०,०००।०	
१२	आईतबारे खानेपानी मर्मत योजना ।	५०,०००।०	
१३	याडदेव खानेपानी मर्मत योजना ।	५०,०००।०	
१४	सात्याधाम छिडखुवा खानेपानी मर्मत योजना ।	१,५०,०००।०	
१५	लाक्सुवा खानेपानी मर्मत योजना बेन्छोड ।	५०,०००।०	
१६	गाउँपालिका स्तरिय खेलकुद कार्यक्रम ।	६०,०००।०	
१७	वडा स्तरिय खेलकुद कार्यक्रम ।	९०,०००।०	
१८	आदिवासी जनजाति सचेतीकरण कार्यक्रम	१,७५,०००।०	
१९	दलित उत्थान कार्यक्रम ।	५०,०००।०	
२०	अपाङ्गता, जेष्ठ नागरिक प्रोत्साहन कार्यक्रम ।	१,२५,०००।०	
२१	महिला शशक्तिकरण कार्यक्रम ।	१,७५,०००।०	
२२	४ वडा स्तरीय संगठन विकास प्रतिवेदन निर्माण ।	३,५०,०००।०	
२३	बाल कार्यक्रम	१०,०००	
२५	स्मार्ट बालक्लव कार्यक्रम संचालन	१,९०,०००	
	जम्मा	३३, २५,०००	

ग) पुर्वाधार विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	वडा कार्यालय देखि सात्याधाम सम्म मोटरबाटो सभे ।	१,५०,०००।०	
२	दिव्ददेखि बेन्छोड सम्म मोटरबाटो टूयाक ओपन गर्ने ।	११,७५,०००।०	
३	सल्लेरी, लेगुवा, बाँभे मोटरबाटो टूयाक ओपन गर्ने ।	१०,००,०००।०	
४	दाग्नेवा, हिंगुवा, छिडखा, बेन्छोड मोटरबाटो सभे ।	१,५०,०००।०	
५	केन्द्रिय विद्युत लाईन विस्तार योजना ।	८,००,०००।०	
६	वडा कार्यालय घडेरी सम्पाउने तथा व्यवस्थापन योजना ।	३,७५,०००।०	
७	सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई भवन मर्मत योजना ।	५०,०००।०	
८	पेन्टीकोष मण्डली शौचालय निर्माण यायेजना ।	५०,०००।०	

९	काठेपुल निर्माण -बागुवामाल्वासे) योजना ।	५०,०००।०	
१०	माइतेवा याफु सडक ट्रयाक ओपन	५,००,०००	
	जम्मा	४३,००,०००।००	

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	दैनिक प्रकोप तथा विपद कोष स्थापना कार्यक्रम ।	१,००,०००।०	
२	वन तथा वातावरण	७५,०००।०	
३	फोहोरमैला व्यवस्थापन ।	७५,०००।०	
	जम्मा	२,५०,०००।०	

ड) संस्थागत विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	नागरिक वडापत्र विषयक अभिमुखिकरण कार्यक्रम ।	१,००,०००।०	
२	वडा कार्यालयका जनप्रतिनीधि र कर्मचारीहरुलाई क्षमता विकास कार्यक्रम ।	१,००,०००।०	
	जम्मा	२,००,०००।०	

च) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम खर्च ।	१,००,०००।०	
२	सूचना तथा संचार ।	१,५०,०००।०	
	जम्मा	२,५०,०००	

सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं.५ अर्न्तगत प्राथमिकतामा राखिएका कार्यक्रम तथा योजनाहरु :

क) आर्थिक विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	कृषि विकास कार्यक्रम	१,५०,०००।०	
२	विभिन्न जातका फलफुल नर्सरी उत्पादन मुलगाँउ ।	२,५०,०००।०	
३	कालीका सहकारी संस्था ठेस देवल निर्माण योजना ।	२,४४,०००।०	
४	तुम्लिङटार-सित्तलपाटी-याफु-देउराली-खेम्पालुङ-सईसिमा-मेतालुङ हुदै मकालु बेस्क्याम्प र मेरापिक पर्यटकिय पदमार्ग सम्भाव्यता अध्ययन तथा सर्भे ।	३,५०,०००।०	
५	पशु सुधार कार्यक्रम ।	२,००,०००।०	
६	विभिन्न परिवारमा सहकारी तथा बचत सम्बन्धि आयमुलक कार्यक्रम ।	५०,०००।०	
	जम्मा	१२,४४,०००।०	

ख) सामाजिक विकास तर्फ :-

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका गोष्ठी कार्यक्रम ।	३६,०००।०	
२	खेम्पालुङ सामुदायिक स्वास्थ्य सेवाकेन्द्र ठेस देवल निर्माण योजना ।	१,५०,०००।०	
३	खेम्पालुङ सामुदायिक स्वास्थ्य सेवाकेन्द्र शाखा -गोडथला) भुई ढलान योजना ।	५०,०००।०	
४	खेलकुद कार्यक्रम गाउँपालिका स्तरिय ।	६०,०००।०	
५	खेलकुद कार्यक्रम वडास्तरिय ।	१,००,०००।०	
६	रेसिदाक दलित खानेपानी निर्माण योजना ।	५,००,०००।०	
७	महिला सचेतना कार्यक्रम ।	१,५०,०००।०	
८	बालबालिका कार्यक्रम ।	१,००,०००।०	
९	जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता सम्मान कार्यक्रम ।	५०,०००।०	
१०	आदिवासी जनजातिको सामाजिक, साँस्कृतिक पक्षले स्वास्थ्यले पार्ने प्रभाव विषयमा अध्ययन अनुसन्धान कार्यक्रम ।	३,००,०००।०	
११	श्री माहेश्वरी मा.वि. शौचालय तथा फर्निचर निर्माण योजना ।	७,००,०००।०	

१२	श्री हिमालफेदी आधारभूत विद्यालय भवन निर्माण योजना ।	८,००,०००।०	
१३	तमोवा चावा र दम्योङको संरक्षण र भवन मर्मत योजना ।	१,५०,०००।०	
१४	वरुण आधारभूत विद्यालय कम्पाउण्ड निर्माण योजना ।	१,५०,०००।०	
१५	याङदेन चावा घर निर्माण योजना ।	७५,०००।०	
१६	श्री सिंह देवी प्रा.वि. भुईं ढलान निर्माण योजना ।	१,००,०००।०	
१७	ईलाका प्रहरी कार्यालय भान्छाघर निर्माण योजना ।	१,००,०००।०	
१८	ईलाका प्रहरी कार्यालय मौलो पुजा खर्च ।	१०,०००।०	
१९	कोशी गंगा मध्यवर्ती क्षेत्र उपभोक्ता समिति भवन मर्मत योजना ।	१,००,०००।०	
२०	डाम्फेल्ड खानेपानी मर्मत योजना ।	५०,०००।०	
२१	५ नं वडास्तरीय संगठन विकास प्रतिवेदन निर्माण ।	४,००,०००	
	जम्मा	४१,३१,०००	

ग) पुर्वाधार विकास तर्फ :

क्र. सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	ताने याङदेन गोडथला खच्चड बाटो निर्माण योजना ।	३,००,०००।०	
२	गोडथला देखी दावाटाक सम्म गोरेटो बाटो निर्माण योजना ।	२,००,०००।०	
३	जेकिसोर र होडसुरुवा भो. पु. सर्भे ।	१,५०,०००।०	
४	खेम्पालुङधाम शौचालय तथा खानेपानी निर्माण योजना ।	३,००,०००।०	
५	खिर्लाबोटे देखि रेसिदाक सम्म सिंचाई निर्माण योजना ।	२,००,०००।०	
६	वडहरे वरुण प्रा.वि. पिसुवा घुमाउने चौतारा सम्म घोडेटो बाटो निर्माण योजना ।	२,००,०००।०	
७	ईफुडाँडा देखि सिम्ले सम्मको गोरेटो बाटो निर्माण योजना ।	२,००,०००।०	
८	निबुडमा सिंचाई मर्मत योजना ।	१,५०,०००।०	
९	मिलन समाज विकासकेन्द्र भवन ग्राउण्ड सम्याउने निर्माण योजना ।	३,००,०००।०	
१०	इङ्खे देखी याङदेव सम्मको गोरेटो बाटो निर्माण तथा मर्मत योजना ।	३,००,०००।०	
११	वाधाडमा देखी वाडटाड सम्म सिंचाई मर्मत योजना ।	१,५०,०००।०	
१२	बिक्रिसयक बाटो मर्मत योजना ।	५०,०००।०	
१३	तमावा चावा शौचालय निर्माण योजना ।	१,००,०००।०	
१४	ओडओडवा खोल्सी देखी मुलगाउँ सम्मको घोडेटो बाटो निर्माण तथा मर्मत योजना ।	१,००,०००।०	
१५	सेमिचोड भवन ग्राउण्ड निर्माण योजना ।	२,००,०००।०	
१६	हेलीपेड निर्माण योजना ।	२४४०००।०	
१७	सिलिचोड गाउँपालिका देखी वडा कार्यालय सम्म जाने मोटरबाटो निर्माण (ट्रयाक ओपन)	६,००,०००।०	
	जम्मा	३७,४४,०००	

घ) वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	दैनिक प्रकोप तथा विपद् व्यवस्थापनखर्च (त्रिपाल तथा अन्य सामान खरिद)	२५,०००।०	
२	पिचिडमा पहिरोमा कुलो ठेस देवल निर्माण ।	५०,०००।०	
३	वडा स्तरिय सरसफाई कार्यक्रम ।	५०,०००।०	
	जम्मा	१,२५,०००।०	

ङ) संस्थागत विकास तर्फ :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	नागरिक वडापत्र विषयक अभिमुखिकरण कार्यक्रम ।	१,००,०००।०	
२	श्री याफु सामुदायिक अध्ययन केन्द्र फर्निचर खरीद ।	५०,०००।०	
३	स्वतन्त्र पेन्टिकोष्टल मण्डली भवन निर्माण योजना ।	२,५०,०००।०	
४	इन्द्रेणी युथ क्लव घडेरी निर्माण योजना ।	१,००,०००।०	
५	कलुङ गुस्वीम फर्निचर निर्माण ।	१,००,०००।०	
६	नेवेयुल खेम्पालुङ देकि क्षोलिङ गुम्वा हुंगा तथा काठ व्यवस्थापन ।	१,००,०००।०	
	जम्मा	७,००,०००	

च) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन :

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम ।	५०,०००।०	
२	सूचना तथा संचार व्यवस्थापन ।	१,००,०००।०	
	जम्मा	१,५०,०००	

यस आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ भित्र गाउँपालिकाको तर्फबाट देहाय बमोजिमका थप योजनाहरुमा खर्च गरिनेछ :-

क्र.सं.	यस आर्थिक वर्ष २०७४/२०७५		कैफियत
	कार्यक्रम/आयोजनाको नाम र ठेगाना	विनियोजित रकम रु.	
१	चटेक्मा लघुजलविद्युत योजना सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - १	३,५०,०००	

२	बेसिन्दा डाँडा गाउँ खानेपानी मर्मत योजना सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - १	१,५०,०००	
३	बाला स्वास्थ्य चौकी खानेपानी तथा कार्यालय व्यवस्थापन सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - २	२,००,०००	
४	नाम्सीडमा गोरेटो बाटो निर्माण योजना, सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - २	३,००,०००	
५	छिडखुवा खानेपानी योजना निर्माण सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ३	१,००,०००	
६	सगरमाथा मा.वि. खेलमैदान निर्माण सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ३	१,००,०००	
७	ओखरवोटे देखि चर्चसम्म ट्रयाक ओपन सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ३	२,००,०००	
८	याफु मांतेवा सडक ट्रयाक ओपन योजना सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ४	१०,००,०००	
९	ताम्कु खेलकुद खेलमैदान मर्मत योजना सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ३	१०००००।	
१०	बाला बिधुत विस्तार सर्भे तथा निर्माण सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - २	५०००००।	
११	माडुतेवा बिधुत विस्तार सर्भे सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ४	५०००००।	
१२	याफु बिधुत विस्तार सर्भे सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ५	५०००००।	
१३	कुलुङ भाषा पाठ्यक्रम निर्माण गोष्ठी सञ्चालन ,सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ३	१०००००।	
१४	रेसिदाक दलित खानेपानी निर्माण योजना, सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ५	३०००००।	
१५	स्वतन्त्र एन्टीपेन्डेन चर्चको शौचालय निर्माण सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ४	५००००।	
१६	पानी घट्ट मर्मत सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ४	३५०००।	
१७	संखुवा खोलादेखि खुडुवा सिकदिम खच्चड बाटो निर्माण सि.गा.पा. वडा नं. - ३	१५००००।	
१८	सिभा सामुदायिक भवन प्लाष्टर सिलिचोड गाउँपालिका वडा नं. - ३	३०००००।	
१९	१ नं. वडा कार्यालय व्यवस्थापन	३०००००।	
२०	२ नं. वडा कार्यालय व्यवस्थापन	५०००००।	
२१	कानुनी सल्लाहकार व्यवस्थापन कार्यक्रम	३०००००।	
२२	प्रतिभा सम्मान कार्यक्रम	५००००।	
	जम्मा	६०,८५,०००।	

धन्यवाद !